

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

5-hasasos poszt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 137.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, július 30.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelkek: Az ötvenharmadik évforduló.
Külföldi események.
Arad és Nagyvárad.
Arisztokrata hölgyek tüntetése.
A Jáváros gyomra.
Az 6-szent-annai leányrablás.
Hivatallal kereskedő államvasuti ellenőr.
Verekedés a Barnum miatt.
Az árvaházból.
Öngyilkos nagykereskedő.
Aratás — fogadásból.
Halál a végrehajtáson.
A talizmán.
Szökevény szerelmesek.
Tárca: A második asszony. Irta: Erdős Renée.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Az ötvenharmadik évforduló.

Arad, július 29.

Nyárhó végével, amidőn már legjavában virulnak a mezők százszínű virágai, amikor már buzává érett a sárga kalász ringó tengere és idestova, „tarló fölől“ fujdogál az „őszi szél“, ugyan lehetne-e akkor más gondolattal foglalkoznunk, más névvel nevezni el eme gondolatot, mint azon fényesnél is fényesebbet, a melynek viselője birta lelkében a virágos nyarat, az életet teremtő őserőt és elhullott a „nagy aratásban“ a csaták mezején, ott, ahol azután még soká, nagyon soká: hűvös, őszi szellő járt a hegyen, völgyeken.
Igen: *Petőfi* halálának ötvenharmadik évfordulójához értünk; néhány órára, egy rövid napra bár, megállapodunk itt; elhallgat a létküzdelmi zaj; szünetet tart

a széthuzás, a különtermészetű törekvések bántó surlódása; és akinek nincs mit elhozni lelke melegéből: még az is osztakozik az emlékezés megünneplőivel, ahogyan a némának is része van a zsoldárok énekeseinek áhitatában, amelynek szavait nem értve, együtt áldozik az áldozókkal!

De hát vannak, lehetnek-e emehhez hasonló emberek is az édes, hazai földön, amelynek szépségeit senki sem ismerte, örömet, buját sem énekelte meg szebben, mint *Petőfi*?

Minden lehet a nap alatt; sok, egymástól különböző érzelem tanyázik a szívek rejtekén és kerül felszínre az élet nagy forgatagában, hol a „tegnap“ fáradalmi, avagy a „holnap“ gondjai miatt alig jut idő a lelkesedésre, alig ébred képesség a gyönyörködésre, a leszálló fény-sugár és az éj feltűnő csillagok között.

Amde az imádságnak megvoltak mindenkor az ő pillanatai és az imádkozóknak ama, nem hely, nem is időhöz kötött megszámlálhatatlanai, akik szünet nélkül, szüntelenül áldoztak *Petőfi* nagy szellemének, áldoztak elenyészhetetlen lényének.

Hol távol világresz biztos révében, hol megint börtönök mélységes mélyében kereste, kutatta őt a felhő sötétje alatt is napot meg nem tagadó képzelet.

Látták viharban; vélték nyugalomban mindig, mindenkép, csak elveszettek, csak halottnak nem tartotta, megannyi bizonyító körülmény ellenében sem tekintette őt a néphit: soha!

És eme hit, eme fanatikus ragaszkodás az ő meg nem szűnt lételének hitéhez, amely mint hervadhatatlan virágfüzér az oltárképet, úgy fonja, öleli körül a nagy költő élete kisebb-nagyobb mozzanatait, halála körülményeinek mysteriumát: ez a legnagyobb biztosítéka, ez a legerősebb alapja az ő legendaszerű élete, hallhatatlansága és örökkévalóságának.

Ha ellenünk lázadnának az elemek, ha jönne földrengés, amely a „harcmézején“ ott a segesvári sikon ledöntené az ő megkoszorúzott emlékét; ha vándornépek áramlata valaha, kitörölve minket az élő nemzetek sorából, csak egy, az Isten kegyelméből fennmaradt hirmondót hagyna meg belőlünk, úgy bizonyára ez az egy, eme csodára megmaradott kiváltságos is, hirdetőjévé válnék az elpusztult világ, a kiirtott nemzet azon örökéletű dalnokának, ki — mint a biblia leányzója — „nem halt meg“, sőt nem is „alszik“, csak átváltozott, csak eltűnt, azt sem tudni: hová, azt sem tudni: merre?

Ezt a kérdést ismételjük évről-évre sirját, vélt sirhalmának emlékét megkoszorúva, mindszünetlen.
Neki e haza volt a nagy világ; s most az egész mindenség képtelen arra, hogy megfeleljen az ő világa népének örökké megújuló kérdésére!

De hát, legyen; jól van ez így! Evről-évre, időről véghetetlen időkre, csak legyen, csak maradjon kegyeletes zarándoklás, nemzeti együttérzésünk központja ama sir, hová az emberi elme véges számító képessége internálja az elesett honvédet; jelentősége. Én nem akarom lerontani. Kérek még valami ennyivalót.

TÁRCA

A második asszony.

Irta: Erdős Renée.

Az asszony, a ki megunta a magányosságot és egy borus nyáralkony hangulatától üzelve, felkínálta magát feleségnek: nemsokára be is telepedett a szomorú ember házába.

Nem volt valami zajos lakodalom. A rokonok mindkét részről otthon maradtak. Csak a gyermek örvendezett, a halovány kis árva, a ki aznap öltött először fehér ruhát az édes anyja halála óta.

Nászura nem mentek. A gyermek miatt, a kit nem akartak idegen felügyeletre bízni. A mikor már vége volt a rövid szertartásnak s a pár idegen vendég elszállingózott; ők maguk beültek a kis ebédlőbe és menten a vacsora rához láttak.

— Most jut eszembe — mondotta az asszony — én nagyon éhes vagyok, ma még nem is ettem.

A gyermek fáradt volt, a dajkája lefektette. Elalvás előtt még bekíváncozott hozzájuk kis fehér éjjeli köntösében, hogy megcsokolja őket.

Mikor az asszony fejét átkarolta, valamit sugott a fülébe, a mitől az asszony nagyon meglepődött.

— Te ma ott voltál? — kérdezte a kis leánytól sugva, hogy az apja ne hallja.

— Igen és kértem őt, hogy imádkozzék miértünk hármunkért es megmondtam, hogy a sok rózsá mind tetőled való. Jó éjt apa!

Kilibbent az ajtón nesztelenül, mint egy fehér sugar s asszony, ember magára maradt.

— Ha beállnak a téli napok — mondta az asszony — itt hagyjuk ezt a fészket és elmegyünk valamire délre, sugaras, fényes ég alá maga, meg én, meg Ella. Onnan el sem mozdulunk, a míg csak a fecskék nem hívnek haza. Jó lesz?

— A mint akarja, Margit.

— Itt a tél igen szomorú. Az emberek csizmája csikorog a havon. A parasztasszonyok csupán kötik be a fejüket, csak az orruk hegye látszik. És én már nagy megrendeléseket tettem Párisban. Gyönyörű holmik jönnek. Szereti a himzést? A selymet? Valami egészen új illatszert küldött a kereskedőm. Valami igen különös. Azt írja: kizárólag asszonyoknak való. Leánynak nem illik. És csak a házasság után két héttel. Micsoda bolondság is ez? Még ma fel fogom bontani.

— Bontsa fel — biztatta a férfi, kit érdekelt ez a rejtelmesség és magában mégis ki-nevette az egész fontosságát.

Az asszony azonban meggondolta a dolgot.

— Nem. Mégse. Lehet, hogy van valami

jelentősége. Én nem akarom lerontani. Kérek még valami ennyivalót.

A férfi megtöltötte a tányérját és elébe tette.

Az asszony nagyot nevetett.
— Maga csakugyan azt hiszi, hogy éhes vagyok? Igazán?

Hogy a férfi rábámult, elkomolyodva tolta el maga elől a tányért és tovább beszélt.

— Igen, nagy terveim vannak. Majd meglátja. Azt hiszem, jó lesz minden úgy, a hogy kigondoltam.

Fölállt, az ablakhoz ment.
Féher, uszályos ruhájának a könnyű nyitott ujjá odalebbent a férfi ruhájához.

Egymásra néztek és mosolyogtak.

— Lásd, milyen jó vagyok? — moudta az asszony és letelepedett az ablak mellé — nem kacérkodom magával. Ugy érzem, hogy nem kell. Még tiszteltem a nagy nyugalomát, a csöndességet, a mit odabenn őrizget; szent előttem minden hangulata s a melyik a legszomorubb, az a legszentebb.

— Margit! — mondta a férfi és az arca elborult.

Az asszony fehér homloka könnyű ráncokba huzódott.

— De azt hiszem, — susogta sajátosságos felhevüléssel, — nem kell sokáig várnom arra, hogy többre becsüljön engem, az élet, mint az emlékeit, melyek visszabuzzák egy sirhoz.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

a költőt nem temette el nemzete: dicsősége „sebes szárnyu sas“, amely tul jár a hegyen, bérceken; nő és emelkedik, mint folyamaink soha sem nyugvó áradata; míg az ő elenyészhetetlen lénye, „ábrándos lelke“ ott él a hold sugáriban, pillangók röpte, virágok szerelme. fellegek villáma és menydörgésében; s az „Alföld délibábjának“ csalóka képe játszik lelkünkkel, játszik szívünkkel: nemzedékről-nemzedékre! H. B.

A szalkai választás eredménye. Szalkáról táviratozzák: A választás ma délelőtt 11 órakor ért véget *Jakabffy István* szabadelvű-párti jelölt megválasztásával. *Jakabffy* 1289 szavazatot kapott, *Konkoly Sándor* pedig csak 1242-öt, így tenát *Jakabffy* lett 47 szótöbbséggel a szalkai kerület új képviselője.

Az új képviselőház kezelése. *Apponyi Albert* gróf, a képviselőház elnöke a múlt ülészek bezárása előtt tudvalevőleg jelentést tett a képviselőháznak arról, hogy az új képviselőház kezelésére ideiglenesen az eddig műszaki vezetőséget kérte fel. Erről szóló jelentését a miniszterelnöknek is elküldte. Mint fővárosi tudósítónk értesül, *Szell Kálmán* miniszterelnök ma értesítette *Apponyit* arról, hogy a jelentést helyeslőleg tudomásul vette. Ennek alapján mindaddig, a míg az országgyűlés két elnöksége tisztába nem jó a kezelés szükségletével és kiadásaival, az eddigi művezetőség gondoskodik az új parlament jókarban tartásáról.

Külföldi események.

(*Adószállítási Angliában. — Egy olasz miniszter Albániáról. — Zsidó miniszter Poroszországban. — A csehek francia világitásban.*)

Arad, július 29.

Angliában leszállítják a jövedelmi adót. Ezt ígérte *Hicks-Beach* pénzügyminiszter, aki a helyett, hogy lemondana hivataláról, mint a lapok írták, inkább gyönyörűséget szerez a nemzetének. Persze, nem mindenkinek, mert Angliában ugyse fizet jövedelmi adót az, a kinek nincs legalább 3840 korona évi jövedelme, s *Hicks-Beach* csak a jövedelmi adó leszállítást ígéri.

Ez az adó Angliában soha sem volt olyan nagy, mint most. Minden 24 korona jövedelemből 1 korona 56 fillér adót kell fizetni minden

angol polgárnak. Másként nem tudták volna fedezni az angolok a dél-afrikai háború költségeit. Mielőtt kitört ez a rémes háború, minden 24 korona után csak 96 fillér volt az adó. Az angol kormánynak az a szándéka, hogy fokozatosan, évről-évre megint csökkenteni fogja a jövedelmi adó kulcsát, amíg csak el nem érik az 1898-iki, 96 filléres adót.

Ennek az adóreformnak azonban csak a vagyonos emberek örülnek, a kiknek 3840 koronánál nagyobb a jövedelmük. A többi, a szegény nép nem fizet ugyan jövedelmi adót, de továbbra is érezni fogja a hadi kiadások szörnyű nagy súlyát, a melyet a rozsvám fölemlése tesz érezhetővé. Az angol államkincstár e vámemelés dusan rekompenzálja majd a jövedelmi adó csökkentéséért, a szegény nép azonban, mely a nagy vám miatt sokkal drágábban jut a mindennapi kenyérhez, továbbra is nyögni fog a katonai költségek terhe alatt.

San Giuliano márkli olasz képviselő, a ki a Pelloux-kabinetben postaügyi miniszter volt, s külügyminiszter lesz, ha *Sonnino* kerül a kormányra, Albániában jár, s onnan írja meg tapasztalatait a milánói *Corriere della Sera*-nak.

Az Albániáért lelkesedő olaszokat kissé le fogják hűteni *San Giuliano* tudósításai. E szerint Olaszországban nagyon helytelenül gondolkoznak Albániáról, ha azt képzelik, hogy az albán is olyan nép, mint a minő a szerb, román vagy bolgár volt a fölszabítás előtt. Albániában alig lehet találni művelt embert, vagy csak olyan embert is, a kinek valami fogalma volna politikai dolgokról. Az albánok előtt nagyon homályos fogalom a szabadság, s mesebeszéd, hogy az albánok nagyon el vannak keseredve a török uralom ellen. Ha itt-ott fölkelés támad, annak mindig személyi, s nem politikai oka van. Hiu dolog tehát azt képzelní, hogy a mint partraszállna Albániában az olasz fölszabadító csapat, azonnal fölkelne az egész albán nép.

San Giuliano azt írja, hogy kénytelen szét oszlatni az albánok hősiességéről és hadi tudományáról szóló legendákat. Az olasz az albánt homéri hősnak képzeleli vagy legalább is olyan-nak, minő a bur; de ha az ember Albániában utazik, látja, hogy a legendát mi sem igazolja: az albánban csak egy veszedelmes tulajdonság van: a ravaszág. Albániának a török uralom alól való fölszabadítása tehát olyan ábránd, a

melyet nagyon nehéz megvalósítani. S ha megvalósítanák, Albánia csak akkor lenne igazán tűzfészek, mert lehetetlen volna európai államot alkotni belőle. Albániában nincsenek államalkotó elemek; az albánok nincs érzelme közdolgok iránt, s a renies adófizetéssel és az általános katonai kötelezettséggel soha, semmi szín alatt nem barátkoznának meg. E tekintetben az osztrák-magyar monarchia 1879-től 1882-ig Boszniában és Hercegovinában olyan szomorú tapasztalatokat szerzett, a melyekből *San Giuliano* márkli szerint tanulhatna Olaszország, s mindenki, a ki az albánok fölszabadtásáért rajong.

Egy bécsi hetilap, a liberális *Zeit* egész komolyan azt írja, hogy Poroszországban igen előkelő állami hivatalok, sőt esetleg egyes minisztériumok élére is zsidó politikusok fognak kerülni. *Budde* tábornok, az új vasutügyi miniszter ugyanis a *Loewe-Concern*-féle fegyvergyárból, melynek igazgatója volt, több zsidó főtisztviselőt át akar vinni minisztériumába, sőt a gyár egyik igazgatósági tagja, *Loewe* maga is miniszterjelölt, *Goldberger* titkos kereskedelmi tanácsos, a kivel *Podbielsky* miniszternek voltak közös üzletei, kedves embere a német császárnak is, aki igen sokra becsüli *Goldberger* szervező talentumát. Allandó miniszterjelölt Poroszországban *Ballin* vezérigazgató is, a kinek tanácsát a császár minden fontos közgazdasági kérdésben meghallgatja. *Arnhold* és *Rathenau* titkos kereskedelmi tanácsosok is gyakran megfordulnak a császárnál, s valószínű, hogy egykor még fontos szerepük lesz Poroszország közgazdasági ügyeinek intézésében. A bécsi lap e híréhez hozzátézi, hogy: „az ország nemessége félelemmel és borzalommal nézi, hogy a népnek ez az új rétege mint válik kormány- és udvarképessé.“

A csehek és a franciák egy idő óta nagy barátságban vannak egymással, de főképpen az orosz-francia szövetség létrejötté óta, mert a csehek, akik szívük mélyén lelkesülnek Oroszországért, a franciákban olyan szövetségeseket látnak, akik a végső szükség esetén a csehek is védének a germánok ellen. A múlt évben a csehek ismét ellátogattak Párisba, ahol küldöttjeiket szives barátsággal fogadták, a minnek igen örültek a csehek — de a látogatást nem viszonzták. Ugy látszik, hogy a cseh-francia szerelem egyoldalú volt, s nem is fog so-

— Megigérttem neki, — mondta a férfi reszkető bangon, — megigérttem, hogy soha senki az ő helyét el nem foglalja itt.

Az asszony mosolygott.

— Jól tette, hogy megigértte. Az kellett. Emlékszem, mikor kicsi koromban valami bajom volt és nyugtáskodtam, makacszkodtam, a dajkám mindig azzal biztatott, hogy ha felgyógyulok, építenek nekem egy házat cukorból. Körülbelül leírta az egészet: a csokoládé-lépcsőket, a min a beszélő babakisasszonyok fognak járni. Most már tudom, hogy megcsalt, de azért soha egy percig sem volnék képes haragudni az öreg asszonyra. Vannak családok, a melyeket nem a magunk kedvéért követünk el. Hazugságok, melyeknek jó és szent céljuk van. Miért tesz szemrehányásokat magának e miatt? Hiszen jól cselekedett! Egy haloklónak megkönnyítette az utolsó óráját egy szép és nemesség hazugsággal. Sőt talán nem is volt hazugság! Hiszen valójában akkor még csakugyan azt hitte. Nem?

— De igen — mondta a férfi és látszott rajta, mekkora megkönnyebbülést okoz neki, hogy mentegetik.

— Így! — mondta az asszony és odament hozzá és megsimogatta a fejét. — Most pedig jóéjszákát barátom! Nekem holnap korán kell kelnem, mert dolgom lesz az elrendezéssel. Majd meglátja milyen felfordulás lesz itt. Az én öltözöaszaltalkám egy Babel és én nem vagyok otthonos addig, míg nem látom, hogy minden kis üvegcese a helyén van.

A férfi nyugtalanul nézett az asszonyra és nem tudta mit mondjon neki.

— Elmegy — gondolta magában, — miért megy el? Ez különös!

Valami sajtáságos eltompulás szállta meg s noha érezte, hogy valamit tennie kellene; lecsüggesztett fővel nézett maga elé és reszketve simogatta az asszony kezét.

— Miért hallgat? — kérdezte az és a szemébe mosolygott. — Én értem, hogy meghattott és szomorú. Ezen nincs mit szégyelni. Az emlékei bántják. Azért magára hagyom. A viszontlátásra, holnap!

És elment.

Másnap azután csakugyan fényes zürzavar töltötte be a házat. Az asszony dalolva járt-kelt a nyitott szekrények előtt és turkált bennök. A szobák megteltek az össze-vissza dobált nő ruhák áradó illatával. A sok csecsebecsének nem volt elég hely az asszonyi szobákban. Egy sereg édes haszontalanság bekerült a komoly férfiszoba dolgozó-asztalára.

— Édesem, micsoda bolondság ez? — Kérdezte a férfi egy kis furcsa holmit tartva a kezében.

Az asszony komolyan szólt.

— Egy szomorkodó szatir. Nem fényes? Egy nimfa virággal csiklandozza s ő csak szomorkodik. Az öreg nevetségesség.

A férfi arcát hirtelen piróntötte el. Félrefordult, hogy észre ne vegyék.

— Ostoba vagyok — sugta magában — hátrázottan ostoba. És ő mulat rajtam.

A nap jól telt el. A kis leány örült a sok új és szép dolognak, a mit látott. Folyton az asszony mellett volt és elárasztotta őt meleg kis szívének kitörő szeretetével. Simogatta a fényes haját, a fehér, meleg karját, hozzábujt mint egy macska, kedvesen hizelkedőn, fölcsimpáskodott az erős asszony nyakába és kacagva burcoltatta magát végig a szobákon. A férfi nézte és mosolygott. Majd hirtelen, minden ok nélkül megint elkedvetlenedett s ez a titkos boru tartott késő estig. Az asszony szinté kerültre a vele való egyedüllétet. Folyton a kis leánnyal hancurozott s este vacsora után még bekísérte a szobájába, ő maga fektette ágyba és mellé ülve csevegett vele, míg a gyermek el nem álmosodott. Akkor visszatért a férjéhez, a ki ugyanazon a helyen ült, a hol egy félórával előbb s ép oly borus arckifejzéssel.

— Mért hagyott magamra? — kérdezte szemrehányóan az asszonytól, mikor az előtte állt. — Miért bánik így velem?

— Hogyan? — csodálkozott az asszony — Ellával voltam, lefektettem.

— Fölösleges. A dajka is lefektette volna. Ez csak kifogás. Nem akar velem együtt lenni. Mondja csak hogy nem akar.

— Miket beszéi — fedtte az asszony — kis leánynak szüksége van rám. Most, hogy anyja van, csak nem bizzuk a cselédre! Mit gondol!

— Azt gondolom, hogy ezt csak nekem mondja. De nem akar velem lenni. Vagy tán

káig tartani, ha a két nemzet közéről megismerkedik egymással.

A minap a páris-bécsi gépkocsi-verseny után néhány francia ur Csehországba is kirándult, s ott olyan tapasztalatokat szerzett, a melyek éppen nem alkalmasak a két nép barátságának erősítésére. Egyik francia ur megírta és közli csehországi tapasztalatait a *Figaro*-ban. Ott olvassuk a következő sorokat.

„A cseh nem olyan, mint a milyennek a felületes ember képzi; minél közelebről megismerjük, annál rosszabb róla a véleményünk. Az a tulajdonsága, hogy nincsenek jó tulajdonságai. Ugy vettem észre, hogy az egész cseh fajnak ismertető jele: a tisztátalanságnak nagy szeretete, nem csupán a városokban, és falvakban, hanem a lakásokban is — és a fölháborító kapzsiság. Arra ne is számítsunk, hogy a cseh paraszttól akárminő, bár a legcsekélyebbke szívességet ingyen várhatjuk; akármily nagy bajba jutunk is, közömbösen bámul ránk, csak nevet a bajunkon, és sóvárogva lesi azt a pillanatot, a melyben egyszerűen, de nagyon érthetően célozhat a pénztárcánkra. Ha megértjük, hogy mit követel, s pénzt mutatunk neki, akkor a cseh leteszi a pipát, s megteszi, a mit kialakultunk, de hajszálnyival se többet, ha csak új jutalmat nem kap.“

Arad és Nagyvárad.

(A vízvezeték és villamvilágítás.)

Arad, július 29.

Egy nagyváradai törvényhatósági bizottsági tag érdekes témáról cikkezett ma egyik ottani helyi lapban: a vízvezetékéről és a villamvilágításról. Mivel az okos cikknek igen sok részlete párhuzamba hozható az aradi állapotokkal, sőt csaknem végezetig illenek azok a mi viszonyainkra is, itt közöljük a nagyváradai városatyá cikkét, amelyből egyet-mást megszívlelhetünk:

A vízvezeték.

Ismerve a vízműnek áldásos hatását, csodálkozunk kell, hogy a város nem siet ennek az intézménynek előnyeiben az *összpolgárságot* részesíteni. Mert tudnunk kell, hogy a csőhálózat eddig csak bizonyos területen van lefektetve, így a külvárosrészek lakói nem élvezik a jó ivóvíz jótéteményét. Már alig két évvel a

nem is engem szeret, hanem a gyermeket. Vagy... Nem tudom...

Elszégelyelte magát és elhallgatott. Az asszony csak alig-alig fojthatott el egy ravaszkodó mosolyt.

— Miért beszélsz így? Nem értem.

— Oh hát mondanom kell? — fakadt ki a férfi. — Hát nem érzi? Hiszen maga is tudhatná. De úgy tesz, mintha mindez természetes volna. Két nap óta a feleségem és még nem csókolt meg. Nem, egyetlenegyszer sem. Elsuhán mellettem, rámnéz, mosolyog s ha megfogom a kezét: elszalad.

— Képzeld, mert szomorú. Ne legyen szomorú és akkor meg fog találni engem. A míg árnyak lebegik körül, addig én nem lehetek maga mellett. Az nem nekem való társaság; én szeretem a derült. Hát most isten veled.

— Hová megy?

— A szobámba. Fáradt vagyok.

— Es ha arra kérném hogy maradjon itt...

— Nem maradnék — mondta az asszony és a szeme dacosan villant bele a férfi szemébe.

— A férfi elsápadt, de uralkodni akart magán.

— Ne játszd Margit! Nem tudom, miért ne maradna itt, ha szeret.

— Mert szomorú. Mert a halott feleségére gondol. Mert lelkifurdalásai vannak. Én nem akarom, hogy miattam még több legyen. Jó... éjt.

— Margit — mondta a férfi — maga most kegyetlen játékot játszik velem. Ha szomorú-

vízmű fölépülte után kísértetni kezdett a vízvezeteki csőhálózat kiterjesztésének a terve s ma a tanács előtt egy egész aktacsimborasszó fekszik a sok kérvényből, amit különböző utcák lakosai intéztek a tanácshoz, hogy terjeszszék ki a hálózatot az ő utcájokra is.

Pedig a külvárosrészek lakói éppen úgy jogot tarthatnak a vízvezeteki vízre, mint a polgárság többi része, mert eltekintve a közegészségi állapotoktól, mily igazságtalan eljárás az, hogy a közterhekben részvevő polgár épp úgy ne élvezhesse az előnyöket, mint a többi, nem is említve, hogy ott, ahol csőhálózat nincs, tehát vízvezeték-víznek hire-pora, a lakosság mégis fizet vízvezeték adó címen egy százalékot!

Valóban tehát *lehető sürgősen ki kell terjeszteni a csőhálózatot az egész városra*, mert csak így felel meg a korszakalkotó egészségi mű rendeltetésének. Nem szabad e tekintetben még az áldozatoktól sem visszariadni.

Hogy mily fontos és életbevágó intézménye a városnak a vízmű, mutatja az a körülmény is, hogy midőn az építő *Walsler*-cég kötelezettsége lejárt és a város átvette a vízművet saját kezelésébe és kérte a belügyminisztert, hogy a házi kezelést engedélyezze, a belügyminiszter úgy határozott, hogy a város előbb tanulmányozza, vajjon célszerű-e egyáltalában a házi kezelés és beváltja-e a vízmű házi kezelésben azokat a reményeket, a miket hozzájoggal fűztek.

Arra is figyelmeztette a miniszter a város közönségét, hogy jó volna, ha a vízvezeték mű főfelügyeletét szakértő gépész-mérnökre bízna és ebben a tekintetben nem szabad attól sem visszariadni, hogy a város egy új állást szervezzen, mert hiszen a vízmű zavartalan helyes működésétől függ a város egészsége. A tanulmányozás határideje 1902. december 31-én lejár és ekkor a városnak újból kell határoznia a vízmű sorsa fölött. Bizonyos, hogy éppen idején jön a végleges határozat.

A világítás.

Rövid idő múlva egy másik nagy művet vesz a város üzembe, a villamvilágítást. A világítás ügykezelésére nézve már tisztában van a város. *A világítási mű egy teljesen elkülönített üzlete a városnak*, kivéve minden sablonos adminisztrációs kezelést alól. Különös felügyelő,

nek lát: annál inkább itt kell lennie mellettem. Ez a hitvesi kötelesség.

Az asszony kacagott.

— Maga nem gyöngéd, barátom. Már is a kötelességeimről beszél! Hagyja el! Én nem szeretem a kötelességeket. Mindig csak azt teszem, a mit magamra nézve jónak látok. S mert az én jóvoltom össze van kötve a magáéval, azt hiszem mindkettőnkre nézve az lesz jó, a mit ösztönyszerűleg cselekszem. Jó éjt.

Kezét nyujtotta a férjének s menni akart. De fogták a kezét görcsös erőszakkal és elborították könnyel, csókkal.

— Margit! — esengett lágyan az ember.

— Jó éjt! Jó éjt! — susogta a másik és erőlyesen vonta ki a kezét az ura kezéből.

Mosolygott és ment.

De künn megállapodott kissé és az üvegajtó függőnye mögül visszanezett a férjére.

Látta, hogy áll a szoba közepén mereven, mint egy szobor, szomorú mozdulatlanságban. Egy percre megsajnálta, de aztán azt gondolta: jól van így.

— Csak hadd csatázza ki magát a kísértetével előbb. Valószínű ugyan, hogy én egyszerűen elkergethetném — talán még ma. De akkor mégis csak sajnálná. Jobb, ha maga győzi le. A többi azután az én dolgom.

És bement a szobájába, magára zárta az ajtót és lefeküdt.

különös könyvvezető fogja vezetni ezt a kétségtelenül jövődélmező üzletet. És ez a helyes mód, mert bizonyos, hogy a kereskedelmi alapra helyezett üzletpolitika — olyan üzletágaknál, melyeknek természete nem türi az állami (kincstár) könyvvezetés sablonjait — az egyedüli helyes irányadó kezelési módozat.

A jövő évtől kezdve a vízmű kezelését is ilyen alapokra kellene helyezni. Teljesen önálló üzletágként kezelni, természetesen a gépészmérnöki állás föltétlen szervezésével, mert egy milliós intézmény biztonságát nem szabad ilyen csekélységért veszélyeztetni. Már pedig tény az, hogy a *mérnöki hivatal tagjai nem lehetnek univerzális tehetségek*, hiszen a gépészmérnöki szak teljesen önálló tudomány.

Remélhetőleg a közgyűlés a kérdés alapos tanulmányozása után úgy fog dönteni e messze jövőre kiható kérdés fölött, hogy elhatározását a jövő indokolni fogja. *Bizonyos, hogy a vízművet a város házi kezeléséből — ép úgy mint a világítást — kiengedni nem szabad.* Azonban meg kell találni még ebben a keretben is azokat a módokat, a melyek alkalmazásával a nagy áldozattal fölépített és még ezután is fejlesztendő vízmű hivatásának ideálisan megfelelhét.

TÁVIRATOK.

A koronázási ünnep.

London, július 29. A koronázási ünnepség alkalmából a hajóhad augusztus 7-én gyülekezik Spitheadban. A koronázás napján a flotta zászlódiszt őlt és üdvölvéseket fog tenni. Este a hajókat kivilágítják.

Háboru után.

London, jul. 29. A dél-afrikai ügyekre vonatkozó kékkönyv a vereeningingi május 31-iki bur kongresszusnak határozatát is tartalmazza. Az angol feltételek elfogadásának okát illetőleg a kongresszus kijelenti, hogy egyebek közt különösen a következő tényeket tapasztalta: 1. hogy az angolok teljesen elpusztították a két köztársaság területét; 2. hogy a koncentrációs táborok a megbetegedések és halálzások hallatlan számának voltak okai; 3. hogy az összes kaffer törzsek fegyverhez nyultak, hogy a burok ellen harcoljanak és gyilkosságokat és kegyetlenkedéseket vittek véghez.

Fokváros, július 19. *Dewet* tegnap ideérkezett, Delarey, a ki Bothával Stellenbosba látogatott, ott beszédet mondott, a melyben azt mondotta, hogy *Dél-Afrikában mindnyájan boldogok lehetnek az angol lobogó alatt.*

A klerikális tüntetések.

Páris, július 29. A szabadelvű-köztársasági bizottság tegnap este a Rue Enghienben lévő lovárdában tiltakozó gyűlést rendezett a kongregacionista iskolák bezárása ellen. A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett. A gyűlésen, mely meglehetősen látogatott volt, *Ploie* volt képviselő, *Coppée* és *Lerolle* képviselő beszélték. Az összes szónokok vádolták a kormányt és dicsérettel ádoztak az apácáknak, a miért a nép gyermekeit nevelik. Ezért a nép aggodalommal látja elűzetésüket. A szónokok felhívták a liberálisokat és a hívőket, hogy ellentállást kell kifejteniök és szóval és írásban, valamint utcai tüntetésekben az ügy mártirjaivá kell lenniök. A kormány, mely azt hitte, hogy büntetlenül nyulhat a valláshoz, csalódott, mert ha a nép hitét bántják, ez fellázad. A kormány ezt meg fogja tanulni. A szónokok utaltak Angliára és Amerikára, a hol a tanítási szabadság elve uralkodik. *Coppée* beszédében hevesen megtámadta *Louvet* elnököt.

A gyűlés végül elfogadott egy határozatot,

a melyben megbélyegzi a kormánynak a jog és a családi élet ellen elkövetett merényletet és az apácáknak csodáját fejezi ki. A gyűlés elhatározta, hogy haladéktalanul energikus ellentállást szervez a jakobinusok elnyomására. A gyűlés után az utcán Coppéet, a kit vagy 40 barátja vett körül, e kiáltásokkal fogadták:

— Éljen Coppée! Le Waldeckkel! Éljen a hadsereg!

Arisztokrata hölgyek tüntetése.

(A párisi mozgalmakhoz.)

Arad, július 29.

Azokat a tüntetéseket, melyek vasárnap Párisban a Place de Concorde-on és a Champs-Elysées-n folytak le, ugyanazok a hírhű arisztokrata hölgyek rendezték, akik pénteken *Loubet* elnök nevéhez akartak behatolni, hogy a kongregációs iskolák bezárása ellen tiltakozzanak. Ezek a hölgyek monarchisztikus képviselők nejei, akik férjeiknek munkáját a kamrában akarták megkönnyíteni. *Reille* Xavier báróné, *Mun* grófné, *Reille* Amadée báróné, *Pomayrols* asszony és *Pion* asszony falragaszokon hívták fel a párisi asszonyokat, különösen a családayákat, hogy vasárnap tüntessenek az iskolák bezárása ellen.

A reakcionárius arisztokrata hölgyek izgatása a szociálisták és radikálisok részéről ellenhatást szült. Ezek is falragaszokon hirdették, hogy a kongregációs törvény elleni mozgalom jele új merényleteknek, melyeket a demokratikus emancipáció ellen intéznek. Ők is felhívták elvtársaikat, hogy rendezzenek ellentüntetéseket a Place de la Concordeon.

Az óriási Concorde-téren gyönyörű idő mellett rengeteg tömeg gyűlt össze, de a többség férfiakból állott. Nagyon kevés nő és anya hajlott a főrangú vezetők szavára. A rendőrség csekély számban volt képviselve. A mellékutcákon, valamint a köztársaság elnöke és *Combes* miniszterelnök lakása közelében ellenben nagyszámu rendőrcsapatot és a Gardé Republicaint mozgósították. A tüntetők terve az volt, hogy a miniszterelnöki palotáig hatoljanak előre. A rendőrség csak ennek megakadályozását tartotta szem előtt, de a két párt tüntetőinek lármájával nem törődött. A Concorde-téren 200—300 főnyi csoportok jártak-keltek, amelyek csak arra szorítottak, hogy a jelvényt szalagos kalapokat lengették és azt kiabálták: „Éljen a szabadság!” „Éljenek a jámbor testvérek!” „Le a zsarnokokkal!” Viszont ily kiáltások is hangzottak: „Le a papokkal!”, „Le a barátságveggel!” „Éljen a köztársaság!”

A katonák, kik feltűzött seuronnyal kettes-hármas csoportokban voltak elosztva a téren és a rendőrök, nem zavarták a lármázókat.

Köröskörül a széles terraszokon nagy kiváncsi tömeg, köztük a legelőkelőbb klubok tagjai nézték a tüntetést. Egy szocialis csoport megakarta támadni a klerikális ifjakat és már megkezdődött a verekedés, de a rendőrség hamarosan véget vetett a dolognak. A szociálisták csakhamar több helyen a helyzet uraivá váltak és végre csak az ő kiáltásait lehetett hallani.

A klerikálisok vasszékekkel — melyek a nézők számára voltak odaállítva — kezdtek dobálózni, a szociálisták is hasonló fegyverekhez nyúltak s ezekkel, valamint botokkal verekedni kezdtek. A rendőrség itt is közbelépett és véget vetett a verekedésnek. A szociálisták a Carmagnolet és az Internationalet kezdték énekelni és gunjosan kiáltották a klerikálisoknak: *Hol vannak a pártfogónk?*

Tényleg csak 5 órakor érkeztek meg az arisztokrata hölgyek, mire a klerikális tünte-

tések újra megkezdődtek. A tömeg körülfogta a hölgyeket, akik *Jules Lemaitre* kíséretében az Avenue des Champs Elyséesre vonultak.

Itt megalakult a hölgyküldöttség, mely *Combes* miniszterelnöknek tiltakozó nyilatkozatot akart átnyújtani. A küldöttségbe néhány asszonyt a tömegeből is beválasztottak. De a rendőri kordonon, ahol maga *Lépine* rendőrfőnök is jelen volt, a küldöttséget gróf de *Mun* tiltakozása ellenére sem hocsátották át. Az előkelő hölgyek erre „Éljen a szabadság” felkiáltással válaszoltak, amit a tömeg is hangoztatott. De egy erős szociálista csoport ezt a tüntetést is megzavarta. Ez alatt a tüntetés a közeli Concorde terén is megújult, ahol *Gally* és *Auffray* községtanácsosok izgatták a népet. A szociálisták felismerték az utóbbit, megrugdosták és kalapját eltépték.

A klerikálisoknak végre itt is vissza kellett vonulniuk. Közben *Loche*, a gépgyári munkások szindikátusának titkára megsebesült. *Roblot* meauxi abbét pedig, aki egyenesen tüntetni jött Párisba, lázító kiáltások és hatóság elleni erőszak miatt letartóztatták. Még több kisebb-nagyobb csetepaté történt, de egészben véve az arisztokrata vezetők kudarcot vallottak; nem voltak képesek nagy női tüntelést rendezni, nem hozhatták el az apácákat és nem juthattak el a miniszterelnökhöz.

A nap hőse *Lépine* rendőrfőnök volt, aki erőszak alkalmazása nélkül fenntartotta a rendet és még a legveszedelmesebb pillanatban is a tüntető hölgyekkel szemben u. variás franciának bizonyult.

A kormány közegei a politikai hölgyek iránt sokkal ildomosabbak voltak, mint ezek a hölgyek a köztársaság kormánya iránt.

A főváros gyomra.

(Betegségterjesztő virslik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Budapest, a dédelgetett fő- és székváros, egyforma minden tekintetben, minden vonalon. Amiként beveszi gyomra a művészet korcszüleményeit, épp úgy nem törődnek vele, hogy mi képezi a táplálékukat. A benszülött budapestivel, aki sohasem járt vidéken, meg lehet étetni bármit, bármilyen cím alatt, — észre sem veszi, hogy rántott csizmata!pat vacsorált.

Tehtik is, mert úgy látszik, a székesfőváros nem fordít valami csuda nagy gondot az egészségügyre. A vidéki gyógyszerár-vizsgálóknál rendszeren elültetik egynémely állítólagos gyógyító szer áruzását, ugyanakkor pedig, noha egy törvény rendelkezik erre nézve az egész országban, a fővárosi gyógyszerészek hasábon keresztül hirdethetik ugyazazt a szert.

Megesett az is, hogy például a boldog emlékeztető pink-pilulát kitiltotta a belügyminiszter. A lapok ezt megírták, elitélő hangon beszélve a piluláról, a másik oldalon azonban már közreadták a képes reklámját, amely csodálatos hatásáról beszél.

Mint hogy pedig Budapesten minden szabad, azt gondolják egyesek, hogy ilyen boldog állapotok uralkodnak nálunk, a vidéken is.

Egy fővárosi hentesmester például, a Karpfenstein-utcai *Schüzler* József, a mostani szegedi vásár ötletéből érintkezésbe lépett *Makányi* Mihályval. Szállított neki töméntelen mennyiségű virsli, 45 párt számítva két koronáért.

Most már képzelje el bárki, hogy milyen ennivaló ez! Mit tehet abba a fővárosi hentes, hogy két krajcárnál kevesebért áruljon egy párt, hozzá még nyerjen is rajta.

Kocor János szegedi helyettes főkapitány éles szemét nem kerülte ki ez a nagy raktár,

megvizsgáltatta tehát a virsliket. Hát biz azokban jórészt derce volt kávéházak maradványaiból összegyúrt kiftivégekkel száraz zsemlekkel egyetemben. Ez pótolta a bust, meg a legélvezhetőbb háj-hulladék, isten tudja minek a maradványa.

Roszzul lett tőlük egy egész alsótanyai család, amely kapva az olcsó alkalmon, vig vasárnapot akart szerezni magának. Ki tudja, hányan keserültek meg ezenkívül olyanok, a kik nem beszéltek róla?

Természetes, hogy a h. főkapitány azonnal eikoboztatta a 450 párból álló készletet és elrendelte a mogsemmitésüket. Ezenfelül *Makányi* Mihályt 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

— Irtam már a cégnek, mondta *Makányi*, — hogy küldjön jó dolgokat, de csak nem is válaszolt a levelemre.

Sajnos, hogy *Schüzler* ellen nem tehet semmit, mert azt a fővárosi szokások védik. A főkapitány mindazonáltal jelentést tett az ezetről az államrendőrségnek, amely bizonyára tudni fogja kötelességét a *Schüzler* féle firmákkal szemben.

Az ó-szent-annai leányrablás.

(Fölmentett vádlottak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Az aradi törvényszék sorompói előtt két galsai román legény állott ma. Mindkettő jól megtermett, szálas, szőke ember, az egyiknek ábrándos kék szemei voltak. Ezt az ábrándozót nagy szerelme vitte a törvényszék elé. Halálisan beleszeretett *Ilka* Mártába, O-Szt. Anna község egyik legszebb oláh fátájába.

A két legény, aki ebből a szerelemből a büntető-törvénykönyv paragrafusaiba ütközött: *Hanc* Mitru és *Hanc* Pável. A Mitru volt a szerelmes. O tette a szépet *Ilka* Mártának, s mikor megtudta, hogy a Márta már jegyese egy másik falubeli legénynek, nagy dologra határozta el magát. Elrabolta a leányt, múlt év október havának tizennegyedik napján. Bátyjával együtt, a Pávellel elmentek *Ilkákék* háza elé. reggel 8 órakor felültették a szép leányzót a kocsiúra, s elhajtottak Galsára. Gondolta a legény, hogy most már a szülő kénytelen beleegyezni, hogy elvitték a leányt a háztól, gardam nélkül. A mit nyelvünkön úgy hívnák ezt, hogy a *Hanc* fiuk alaposan kompromittáltak *Ilka* Mártát. De nem lett baj belőle. Mondják, úgy került vissza, hogy elvitték. De mégis megharagudott a Márta e miatt a *Hanc*-fiukra, különösen arra a kékszeműre, akit aztán leányrablás miatt föl is jelentett a törvényszéknél. Erélyesen követelte a maga igazát, no meg száz korona kártérítést, amint ezt Márta magánjogi képviselője, *Kurtucz* Mózes dr. oly rövid és velős beszédben ma a törvényszéknél előadta.

De, hogy vajjon igazán haragudott-e Márta a *Hanc* fiukra, különösen arra a kékszeműre, azt mi hamarjában nem tudjuk. Elvégre ki lát a lány szívébe? Hamis az, ha akadt is már gazdája.

A mai tárgyaláson *Földes* János bíró elnökölt. Szavazók voltak: *Köller* János és *Szöllössy* Jenő dr. A vádat *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyész adta elő, míg *Hancék*at *Wolf* Jenő dr. ügyvéd képviselte. *Meszlényi* dr. ügyész abból, hogy a lánynak vőlegénye volt, azt a következtetést vonta le, hogy önként nem ment velük, annál is inkább, mert az eset után néhány nappal férjhez is ment.

Érdekes volt a védő beszéde. Előzetes tervnek és színjátéknak nevezte az egész dolgot, melyet a vádlottak a leánnyal együtt főztek ki. Majd így folytatta:

— Sok uri gavallér példát vehetne ezektől a derék uri emberektől!

Ez a kijelentés természetesen gesztus kíséretében történt s a komikus véletlen úgy hozta magával, hogy az „uri gavallér-“nál jobb kezével tévedésből nem a vádlottakra, hanem a mellé ült — *Seress* Barna kir. törvényszéki jegyzőre mutatott, aki a tárgyalási jegyzőkönyvet vezette.

Seress jegyző elképedt ezen a szörnyű példán, a melyet neki a védő oly jóakarattal jelzett. Természetes, hogy a bíróság és a közönség derűtlenséggel fogadták a jelenetet.

A törvényszék aztán ítélethozatalra vonult vissza. Fölmenette a két Hancot a leányrablás vádjá alól, mert nem igen volt rá bizonyíték, hogy erőszakkal kellett a Mártát elrabolni.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Maróthy Margit**, a budapesti Nemzeti Színház egyik legkedveltebb és legszebb fiatal művésznője, véglegesen megvált eddigi működése terétől és a Magyar Színház-hoz megy át. A művésznő már megkötötte a szerződést az igazgatósággal és így a jövő esztendő elejétől már ott fog fellépni.

* **Vidéki színészet.** Hódmezővásárhelyen most *Janovics* Jenő színtársulata játszik nagy tetszés mellett. Bemutató előadásul *Kuruc Feja* Dávid került színre szép kiállítással és jeles rendezéssel. A héten színre kerül: *Lotti ezredesei*, *Nióbe*, *Vörös talár*, s a műsor már eddig is igen változatos.

Hivatallal kereskedő

Államvasuti ellenőr.

(Egy vasuti főtisztviselő büne.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 29.

A szegedi vasuti központi leszámloló hivatal fegyelmi bírósága rangvesztésre és a vasut szolgálatából való elbocsátásra ítelt egy szegedi vasuti főtisztviselőt, aki ellen *Ludvig* Gyula, a magyar állam vasutak elnökgazgatójának rendeletére indították meg a fegyelmi eljárást. A vasuti főtisztviselőt, ugyanis följelentették az elnökgazgatónál, hogy az a hivatali állását arra használta föl, hogy egyes embereknek a vasutnál állásokat igért és ily címen azoktól nagyobb összegeket vett föl.

A rangvesztésre ítelt és a vasut szolgálatából elbocsátott vasuti főtisztviselő mint a „Szeged és Vidéke“ írja, *Kirchberger* József máv. ellenőr, akit egy *Harris* nevű szamosvölgyi vasutársaság hivatalnokja jelentett föl az államvasutak igazgatóságánál. Ez a vasuti hivatalnok egy ízben Szegeden járt és akkor találkozott *Kirchberger* József ellenőrrel, akinek elmondotta, hogy nagyon szeretné, ha átjöhetne a máv. szolgálatába. Az ellenőr akkor kijelentette, hogy ennél mi sem könnyebb. Magára is vállalta, hogy néhány száz koronáért elrendezi a dolgot.

A vasuti hivatalnok át is adott az ellenőrnek pár száz forintot. A pénz azonban hamarosan elfogyott, mire az ellenőr levelet írt *Harris*nak és ismét pénzt kért tőle. Azt írta a levélben, hogy az átvétele hamarosan megtörténik, de küldjön sietve ismét kétszáz koronát. Megírta azt is, hogy erre a pénzre azért van szüksége, mivel meg kell vesztegetni még az elnökgazgatót is.

A hivatalnok el is küldötte a kért összeget és várta türelemmel, hogy mikor veszik már át a szamosvölgyi vasutársaságtól az államvasut szolgálatába. Elmúlt két hónap, fél év, de ügyében semmi sem történt. Erre írt *Kirchberger* József ellenőrnek, aki azonban a levélre nem is válaszolt.

A becsapott hivatalnok nagyon megboszszankodott és a szegedi vasuti ellenőrt följelentette *Ludvig* államvasuti elnökgazgatónál. A följelentéshez csatolta azokat a leveleket is, melyekben az ellenőr pénzt kért tőle azon a címen, hogy másokat akar azzal megvesztegetni. Az államvasutak igazgatósága a följelentést leküldte Szegedre *Benedikt* Ferenc vasuti felügyelőhöz, a vasuti központi leszámloló hivatal főnökéhez, akit felhívott arra, hogy *Kirchberger* ellenőr ellen indítsa meg azonnal a fegyelmi eljárást. Ez meg is történt és a fegyelmi bíróság rangvesztésre és a vasuti szolgálatból való elbocsátásra ítélte az állásokkal kereskedő vasuti ellenőrt.

Az ügy most az államvasutak igazgatósága előtt van, mivel *Kirchberger* József az első fegyelmi bíróság ítéletét tulszigorúnak találta és megfélebbezte.

Az elbocsátott vasuti ellenőr egyik legmunkásabb tisztviselője volt a vasutnak, akit társai igen szerettek. Hogy megtévedt, annak az az oka, hogy nagyon költségesen él és uri passzióinak kielégítésére nem volt elég a fizetése. A volt ellenőr nagy adósságokat csinált. A budapesti és temesvári vasuti hivatalnokok előleg-egyletéből és a szegedi osztrák-magyar hitelegyletből 16—20 ezer koronát vett föl és váltóin tisztviselő társai szerepelnek jótállókként.

Ezt a váltóadósságot most aligha nem az utolsó fillérig a jótállóknak kell visszafizetniük.

TANÜGY.

(—) **Athelyezett tanárok.** A hivatalos lap mai számának közlése szerint a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Perlaky* Gábor aradi kir. főgimnasiunai rendes tanárt, jelen minőségében és illetményeivel, a budapesti VI. ker. állami főgimnasiumhoz, *Farkas* János makói állami főgimnasiumi rendes tanárt pedig a temesvári állami főreáliskolához helyezte át.

(—) **Két áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister *Gart* Emma borosjenői állami elemi iskolai tanítónőt a prakfalvi és *Borbácsy* Etelka német-szent-mihályi állami elemi iskolai tanítónőt pedig a borosjenői állami elemi iskolához helyezte át.

(—) **Az újszentannai áll. polgári fiúiskola** tartalmas és ügyesen összeállított értesítője, melyet *Szabó* Béla szerkesztett, az intézet nyolcadik évről számol be. Az iskola hét évig községi volt, 1901 szeptember 1-étől állami lett. Ez az iskola fejlődésének s a tanév történetének legfontosabb eseménye. Ezzel az iskola jellege változott ugyan, de hivatása nem. Német és román ajku tanulóival megismerteti és megkedvelteti a magyar nyelvet s így juttatja azokat a magyar műveltség elemeihez. A tanulók száma 126 volt, azaz 9-el több, mint tavaly. A tantestületben az iskolai év elején változás történt, amennyiben a Csongrádra helyezett *Dallos* Elek helyét *Lulay* Mihály foglalta el. A tanuló egészségügyi állapota kielégítő volt. Az erkölcsi magaviselet kielégítőnek mondható. Az év folyamán több kirándulásra vettek részt a tanulók. A Petrozsény és Vajdahunyad vidékére tett kirándulást érdekesen írja le az értesítőben *Lulay* Mihály. A tantestület négy felolvasást rendezett. Célja volt ezen felolvasásoknak, hogy a részben idegen ajku lakosság körében magyar nyelven népszerű formában ismereteket közöljenek, s ezzel, valamint hazafias dalok előadásával az iskola iránt való érdeklődést felébreszték, továbbá, hogy a felolvasások jóvedelméből az iskola felszerelését gyarapítsák és a tanulmányi kiránduláson résztvevő jó magaviseletű és szorgalmas szegény tanulókat segíthessék. A felolvasások igen szép eredményre végződtek. A hazafias érzés ébrentartására öt iskolai ünnepélyt rendeztek. A beiratások a jövő tanévre szeptember 1—4-ig délelőtt 8—12 óráig történnek, a javító és felvételi vizsgálatok pedig 1-én és 2-án délután 2—4 óráig.

Az árvaházból.

(Igazgatósági ülés.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 29.

Az aradvárosi árvaház igazgató-választmányja ma délután ülést tartott az árvaházban özv. *Hudetz* Ferencné fővédőasszony-helyettes elnöklete alatt.

Az elnökön megnyitván az ülést, *Balázs* Ferenc árvaház-igazgató üdvözölte a jelenlevő *Institoris* Kálmán polgármestert.

Institoris Kálmán megígérte, hogy amikor csak ideje van reá, mindig részt vesz az ülésekben.

Következett a napirend, melynek ügyeit *Balázs* Ferenc igazgató terjesztette elő.

A harmadik évfolyam költségelirányzatában 5486 kor. 75 fill. van felvéve kiadások címen. A tanács jóváhagyta az elirányzatot, melyet az ülésen tudomásul vettek. Az első évfolyamról beterjesztett elszámolást helyesnek találták, s az igazgatónak a felmentvényt megadták.

Övönv-választás volt soron. Tizenkét pályázó közül *Manescu* Szilviát választották meg, kinek a legjobb gyakorlati bizonyítványa van.

Tanító-választás is volt kitűzve. Három pályáztak, de egyik pályázónak sem volt kellőleg felszerelve a folyamodványa. A választást ennek következtében elhalasztották két hétre.

Az árvák közé felvettek egy újabbat. Három leány elhagyja az árvaházat, s valamennyi cseléd lesz. Az erkölcsi felügyeletet az igazgató gyakorolja felettük.

Az árvák létszáma ötvenhat, míg rendszerint hetven-nyolcvan szokott lenni. A szám megszorítása ügyében átírnak a városi tanácshoz. Megkeresik, hogy utaljon az árvaházba olyan árvákat, kiket eddig pénzzel segélyezett.

Az ülésen özv. *Hudetz* Ferencné elnöklete alatt jelen voltak: *Ábrai* Lajosné, *Ábrai* Lajos, *Bing* Vilmos, *Balázs* Ferenc, *Institoris* Kálmán, *Posgay* Lajos dr., *Reinhart* Gyula, *Tedeschi* Viktor.

Verekedés a Barnum miatt.

(Kedélyes főtárgyalás.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 29.

Vidám napja volt ma az aradi kir. törvényszék büntető tanácsának. A főtárgyalás, a melyben ítélkezett, tele volt derűs epizódokkal, úgy hogy még az elnök, *Fábián* Lajos dr. kir. ítélőtáblai bíró, a ki pedig sokat ad *Justitia* ó nagyságának tekintélyére, sem tudta mindvégig megtartani a komolyságát.

A vádlott *Kutnik* Károly aradi lakatos-segéd. A dolog voltaképen a *Barnum*-cirkusz miatt történt. Tavaly, május 6-án, mikor *Barnumék* Aradon jártak, *Kutnik* bement a műhelybe, s azt kérdezte a többiektől.

— Hát maguk nem nézik meg a *Barnumot*?

Egy *Seékely* nevű lakatos segéd, a ki ép rossz kedvében volt, azt vetette oda:

— Süsse meg kend a *Barnum*-cirkuszt.

Ezen összeveszttek, és *Seékely* azt mondta *Kutnik*nak.

— Süsse meg kendet az apja, a ki ezt a bolond fejt összerakta.

Erre *Kutnik* nem szólt semmit, hazament. Huszonnégy óra mulva fölkereste a műhelyben *Seékelyt* s azt kérdezte tőle:

— Mért műveltette kend az apámat?

Seékely újabb káromkodással akart válaszolni, de *Kutnik* fogott egy kalapácsot és utána

vágta. Ez nem talált, a mire Kutnik egy másik kalapácsot kapott föl, s azzal el is találta Székelyt, és súlyosabb sérülést ejtett rajta.

Ez volt az első része az ügynek. Kutnik elkeseredésében kiment Zimándujfalura, s ott egy kocsmában inni kezdett, és a cigányokkal huzatta magának. Mikor éjjel volt, azt akarta, hogy a cigányok kísérik őt a lakására, muzsikával. A banda azonban nem volt hajlandó erre, és otthagyták őt. Mikor a cigányok után ment, azok megverték s tetejében egy gödörbe is dobták őt.

Erre Kutnik másnap bement a műhelybe; egy nehéz vasrudat vett magához, és azt mondta a társainak:

— No, csinálók én holnap cigánylakodalmat!

Csinált is. A vasruddal összeverte a cigányokat, egyiknek az ujját, a másiknak a hátát, lábát.

Mindezek miatt, összébüntetésül két hónapi fogházra ítélte a bíróság Kutnikot. Ennyibe kerül neki, hogy annyira el volt ragadtatva Barnuméktól...

SPORT.

+ A vadász szezon kezdete. Most augusztus elsején kezdődik néhány havi tilalmi szünet után ismét a vadászat szezonja. Most egyelőre csak fogoly és fűrj lehet a vadászok zsákmánya. Nagy a panasz, hogy kevés a fűrj az idén, de annál több a fogoly. Nyulra augusztus 15-én lehet lőni. Akik vadászni akarnak, már most kiválthatják az adóhivatalból a vadászati engedélyt.

Öngyilkos nagykereskedő.

(A börze áldozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 29.

A börze esélyei ismét emberéletet kívántak áldozatul. Salzberger Rudolf budapesti nagykereskedő, a hasonló nevű gabonacég főnöke börzei veszteségek miatt öngyilkosságot követett el. Az öngyilkossági históriának, mely némi kalandosságot nem nélkülöz, részletei a következők:

Salzberger Rudolf ma délelőtt egyfogatu bérkocsin áthajtatott a budai oldalon lévő Hűvös-völgybe. Itt leszállott a bérkocsiról és a kocsinak cédulát adott át, azzal a meghagyással, hogy vigye az ő gabonauzletébe, mely a Nádor utcában van, és ott adja át Bergel nevű üzletvezetőjének:

A kocsi otthagya a Hűvös-völgyben a kereskedőt, és elvitte az üzenetet rendeltetési helyére. Az üzletvezető, mit sem sejtve, felbontotta a levelet, de egyszerre halotthalványan ejtette el kezéből. A levél a következő sorokat tartalmazta:

Ezen konflis megmond mindent. Leszámoltam az étellel. Mikor ezen sorokat megkapják, halálfia vagyok.

Salzberger.

Bergel, megdöbbenéséből felocsudva, azonnal értesítette a dologról a rendőrséget, mely nyomban utána látott Salzberger keresésének. A Hűvös-völgyben már nem volt található. Délután azonban a nyomára akadtak a nagykovácsi országon. Ott feküdt az út porában mozdulatlanul.

Mikor rátaláltak, már meg volt halva. A halál okát, ha a levelet nem is írja meg, kitálaták volna a halántékán feketélő lyukból, mely a mellette fekvő revolver golyójától származott.

Az öngyilkosságra a börzei veszteség vitte. A gabonakereskedő nagy összeget veszített a napokban a hausse engementok következtében. A veszteség a budapesti piacot érinti az egész összeg erejéig. Bankok nincsenek érdekelve.

Aratás — fogadásból.

(Egy Kossuth-émléktábla története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Az aranykalászsza rengő Torontálmegye egyik gazdag sváb nagyközségében, Lovrinban történt az alábbi amerikaias izü história. Egyik lovrini földbirtokos házában nagyobb uri társaság pityizálgatott bor mellett, a mikor egyszerre arra fordult a beszéd, hogy testileg egyre degenerálódunk. Ez a társalgásnak igen bő anyagot szolgáltatott s a mint az idő előrehaladt, a vita heve is mind jobban fokozódott. A földbirtokos az hangoztatta, hogy az uri népp uha, petyhüdi, izmai elernyedtek s testi munkát végezni nem képes.

— Hisz ez természetes is — mondotta — nappal a hivatalban ültök, a mi szabad időtök meg akad, azt kártya, meg bor mellett töltitek. Bezzeg a régiiek, azok vadásztak, vityak, lovagoltak s erősek és izmosak voltak. De ti...

Az a válasz a társaságban levő annak a hét urnak szólott, a kik a földbirtokossal ellentétben a mellett kardoskodtak, hogy az uri nép is képes ép úgy a legnehezebb testi munkára, akár csak az, a kinek ez képezi a megélhetést.

— Könnyű így bor mellett — szolt gunyosan a földbirtokos — de próbálnátok meg kaszálni vagy kapálni...

— Semmi ez, gyerekjáték — szolt a hét ur.

A vita vége. Ősi szokás szerint természetesen egyéb nem lehetett, mint fogadás. A földbirtokos birtokán épen javábban folyt a buza learatása s felajánlotta két hold földnek a termését, ha azt a hét ur két nap alatt lekaszálja s a mint illik, kévébe köti. A hét ur pedig ennek ellenében fejenként husz-husz korona fizetésére kötelezte magát, ha a munkát a kitűzött időre el nem végeznék.

Másnap hajnalra a földbirtokos aratói hétel megszaporodtak. De mily nagy volt a künn levő arató-munkások csodálkozása, a mint az ujonnan jöttekben egytől-egyig a községükbeli urakra ősmerték, dacára annak, hogy parasztl gunyába voltak öltözve s fényes pengéjű kaszát hoztak a vállukon.

— Na, ti Herre szán ferrukt — volt a vélemény.

Ott volt a földbirtokos is.

— Urak — szolt — ime itá van két hold buza. Kerek két hold, egy talpalattnyival sem több. Csak gyorsan fel a munkára, mert az idő mulik s nem lesztek meg a kitűzött időben a kaszálással — fejezte be szavait mosolyogva.

A sváb aratók fejcsóválva nézték, hogy mi is fog itt történnie? A mikor aztán azt látták, hogy a hét ur nem sokat ceremóniazik, hanem beleáll a buzába s vágja annak rendje és módja szerint a sárgafejű buzát; előbbi meggyőződésük még inkább meggyökerezedett. A hét ur azonban nem nézett se jobbra, se balra, hanem a legnagyobb komolysággal s erőt nem kimélve, gyöngyöző homlokkal vágta a rendet. S még az alkony le sem szállott, már is egy hold buzavetés hevert szép sorjában kévébe kötve. Igaz ugyan, hogy kifáradtak módfelett s az ágyba szinte bele kellett őket rakni, hogy kipihenjék a kemény munkát.

Másnap még alig pirkadt a hajnal, a hét ur már újra ott állott a buzavetésnél s folytatta az előző napon abbahagyott munkát, s ime, csodák-csodája, ekkorra már úgy belejöttek a kasza kezelésébe, hogy már kora délután készen lettek a másik hold föld learatásával.

A fogadást így persze megnyerték, bár azóta nem győzik egymást „restitutions fluid“-dal kengetni — de ez egy szikrányit sem változtat a dolgon. A fő pedig ez: Az igazán véres verejtékekkel szerzett két holdnyi buza árát egy Kossuth-émléktábla felállítására fogják adni, melyet a Lovrinban szeptember 10-én tartandó Kossuth-ünnepen lepleznek le.

MULATSÁGOK.

(=) Az eleki tanuló-ifjuság augusztus hó 2-án, szombaton, Sarkadi V. vendéglős disztermében, a siklóli műkedvelők közreműködésével, zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 orakor. Belépti díj: személyenkint 2 korona. Családjegy 4 korona. A belépő-jegy úgy a műkedvelői előadásra, mint a táncvigalomra érvényes. A tiszta jövedelem jótékony célra fordítatik. Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség. A zenét a Murzsa Pista zenekara szolgáltatja.

(=) Az aradi kőműves segéd munkások szervező bizottsága augusztus hó 8-ikán az új-Amerika mulató helyiségben nyári mulatságot rendez.

Halál a végrehajtáson.

(Három eset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Egyszerre három olyan esetről veszünk hírt, hol a csendőrök fegyverüket voltak kénytelenek használni hivatalos eljárásuk közben. Érdekes, de egyben megdöbbenő, hogy mind a három eset végrehajtás közben történt.

A szegény emberek, kiknek vagyonuk dobra került, elkeseredett és izgatott állapotukban a közreműködő csendőrökre támadtak, hol azután rövidesen végeztek velük: golyóval, szuronynyal. A három szomorú végrehajtás története a következő:

Az egyik eset Majdán községben, Torontálmegyében történt, ahol a csendőrök szuronyal döftek át egy embert. A másik Torontál-Szigeten, ahol puskájuk ölt meg egy elkeseredett földműves embert. A két esetről ezeket jelentik a szegedi csendőrparancsnokságnak:

Végrehajtás volt Muradzsa Koszta torontál-szigeti lakos ellen. A gazda nem akart fizetni, miért is megjelent nála a vagreható. A gazda baltával fogadta a végrehajtót, aki erre csendőrséget kért maga mellé. A gazdaember azonban nem riadt meg a csendőröktől sem. Nem engedett senkit a lakásába és mikor a csendőrök a puskatussal akarták betörni a ház bezárt ajtaját, a feldühödött ember baltával rontott a csendőröknek.

A csendőrök erre fegyverüket használták. A golyó a gyomrát érte Buradzsa Kosztának. A seb halálos volt, a gazda pár perc múlva meghalt. A csendőrök bejelentették az esetet a torontál-szigeti járásbírósnak.

Cirony Tamás vizsgálóbíró az esetről maga is távirati jelentést küldött Szegedre a csendőrkerületi parancsnokságnak.

A másik fegyverhasználat Majdán községben történt. Erről az esetről részletes jelentés még nem érkezett. Az ó-bébai csendőrök jelentette meg táviratilag az esetet, amelyről annyit közölt, hogy Aufsatz Imre csendőr Gera Ferenc majdani lakost, miután az a csendőrt megtámadta, szuronyával keresztül szurta. Az ember sérülése életveszélyes.

A csendőrkerületi parancsnokság a két fegyverhasználatról értesítette a szegedi honvédhadbírósnak, honnét Takács Sándor hadbírószázados ma délután Torontál-Szigetre utazott, hogy a fegyverhasználatra a vizsgálatot megajtse.

Magyar Gyepes községben volt a harmadik

véres végrehajtás. Mint egy távirat jelenti, egy *Magócsa* nevű gazdaember vagyonát kótyavetyélték el csendőri fedezet mellett. Magócsa baltát ragadott és a végrehajtóra támadt, mire a csendőrök lelőtték.

Nagyváradról egy csendőr-hadbíró és a kir. ügyész mentek ki a helyszínre, a vizsgálat megindítására.

HIREK.

A talizmán.

— Egy válópör titkaiból. —

Arad, július 29.

A kávéházi asztalnál mesélték el az alábbi történetkét, mely legközelebb egy érdekes válópör aktáiban fog szerepelni. Az eset egy vidéki városkában történt, ahol ideiglenesen állomásozott a garnizon. Az isten háta mögötti kis fészkek retentő unalmát különböző szórakozással igyekeztek elűzni a tiszték.

A főhadnagy például és az ezredes minden ebédután a kártyaasztalhoz ültek az egyetlen kávéházban. Ez elég jó szórakozás volt a főhadnagra nézve, ám az ezredes idegesen tapasztalta, hogy nap-napután eluszik a pénze.

Egyszer ismét megkezdtek a pique-tet és már a harmadik osztásnál a főhadnagy erősen forban volt. Az ezredes idegesen csapta le a kártyát:

— Ez hallatlan! Főhadnagy ur, ha nem tudnám, hogy kivel játszom, azt kellene hinnem, hogy sipistával játszom. Még ilyen szerencsét nem láttam.

A főhadnagy mosolyogva adta meg a magyarázatot:

— Ennek nagyon egyszerű az oka. En, ezredes ur, mielőtt leülök játszani, el nem mulasztom, hogy egy régi talizmán erejét segítségül hívjam.

— Mi az a talizmán? — érdeklődött izgattottan az ezredes.

— Semmi. Igazán ugyszólván semmi. Csak egy kis babona. En t. i. mielőtt kártyázni megyek, megcsókolom egy nőnek a nyakát a bal füle alatt.

— A bal füle alatt?

— Igen.

— És mindegy, akármelyik nőnek?

— Mindegy.

A főhadnagy ismét osztani akart, az ezredes azonban megállította.

— Várjon egy kicsit főhadnagy ur. Mindjárt jövök.

Azzal haza rohant és egyenesen benyitott a felesége szobájába. Az ezredesné kikönyölt az ablaknál és nézte az utca népét. Hátra sem tekintett, amikor az ezredes szó nélkül hozzá lépett — és megcsókolta a nyakát a bal füle alatt.

Csak annyit mondott az ezredesné, vissza sem pillantva.

— Főhadnagy ur, már megint nyerni akar?

De ennyi éppen elég volt a tablóhoz és a megindult válópörhöz.

— Három új egyetemi tanár. A hivatalos lap mai száma három kiváló tudósunknak a megérdemelt polcra való emelését jelenti. Királyi kézirat adja hírül, hogy ő felség a vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Nagy Ernő nagyváradi jogakadémiai nyilvános rendes tanárt a kolozsvári tudomány-egyetemen a magyar közjog és közigazgatási jog nyilvános rendes tanárává, dr. Borbás Vince budapesti tudomány-egyetemi címzetes nyilvános rendkívüli és állami főreáliskolai tanárt ugyancsak a kolozsvári tudomány-egyetemen a a növényrendszertan nyilvános rendes tanárává

és *Szilasi Mór*ot, a báró Eötvös-kollégium tanárát ugyanoda a magyar nyelvészet és összehasonlító finn-ugor nyelvtudomány nyilvános rendes tanárává a szabályszerű illetményekkel kinevezte.

— **Előléptetés.** Az igazságügyminiszter *Köller János* aradi törvényszéki bírót a VII. fizetési osztály második rangfokozatába léptette elő. Az előléptetést a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni.

— **Mangra és hívei.** Minden kommentár nélkül közöljük az alábbi tudósítást, melyet egy fővárosi könyvnyomatos az aradi románság köréből kapott: A románságnak eddig túlzott elemei is hajlandóságot mutatnak arra, hogy eddigi politikai akciójukkal teljesen felhagyjanak, Különösen *Mangra* táborában hallatszik sűrűn ez a jelszó. Mangrát és környezetét elkeserítette az, hogy őt az ellenpárt a magyar állam ellen való vörös posztónak játszotta ki. Mangra pártbívei azt mondják, hogy a püspökjelölt ugyan sokszor kompromittáló látszatokba keveredett, de ennek oka inkább a szenvedélyes és izgató körülményekben, mint Mangra személyében vagy politikai egyéniségében keresendő. Mangra tulajdonképpen nem volt agitátor, csak az agitáció használta fel, mint eszes embert.

— **Vadnay Károly temetése.** A magyar irodalom elhunyt jelesét, *Vadnay Károlyt*, ma délután helyezték örök nyugalomra Budapesten. A holttestet délelőtt fél 11 órakor átszállították az Atheneum udvarába, a hol ravatalra tették. A temetés délután 4 órakor ment végbe óriási részvét mellett. A gyászbeszédet *Pap Károly* ref. lelkész mondta, a Kisfaludy-társaság nevében pedig *Varga Gyula* bucsuztatta el a halottat. A koporsónál öreg honvédek álltak díszőrséget. Azután a halottat kikisérték a kerepesi-uti temetőbe, hol a főváros által adományozott dísz-sírhelyen temették el.

— **Az aradvárosi adókövető bizottság** f. é. július hó 31-én d. e. 9 órától a szeméthordó, széna-árus, szeszereskedő, szeszgyár-tulajdonos szilgyártó, szikvizgyáros, színigazgató, szobrász szücs és szülésznök III oszt. kereseti adóját fogja tárgyalni.

— **Petőfi-ünnepély.** Az aradi Kossuth-asztaltársaság folyó hó 31-én, csütörtökön, *Petőfi Sándor* halálának évfordulóján a Jó pásztor helyiségében ünnepélyt rendez, a következő műsorral: 1. Szózat, éneklí a waggonyári dalkör. 2. Elnöki megnyitó, tartja *Nagy Kálmán*. 3. Emlékbeszéd, tartja *Schwartz Zsigmond*. 4. *Petőfi* a Hortobágyon, melodráma, előadja *Ternyey Lajos* az aradi Nemzeti színház tagja, zongorán kíséri *Orbán Árpád* karnagy. 5. Egy gondolat bánt engemet, elszavalja *Leitersdorfer Soma*. 6. Egyveleg *Petőfi* dalaiból, előadja *Bejczy György* az aradi Nemzeti Színház tagja. 7. Hymnus, éneklí a waggonyári dalkör. Az ünnepély kezdete 8 órakor.

— **A szegedi honvédkerület új vezérkari főnöke.** A honvédelmi miniszter *Grallert Konrád*, a *Sergius Alexandrovics* Oroszország nagyhercege cs. és kir. 101. gyalog ezrednél csapat-szolgálatra beosztott vezérkari testületbeli századost, szolgálati alkalmazásba a m. kir. honvédséghez való áutalás és a vezérkarnál létszám felett való vezetés mellett, a szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság vezérkari főnökévé nevezte ki. Az új vezérkari főnök aradi ember, a ki igen fiatalon jutott ehhez a megtisztelő állásba, amelyben rövid idő alatt, a mint értesülünk, órnagygyá fogják előléptetni.

— **A vasutasok fizetésjavítása.** Az *E-s* jelenti: Több mint egy éve dolgoznak a kereskedelemügyi miniszteriumban az államvasutak ujjászervezésén s a tisztviselők fizetésjavításán.

A kereskedelmi kormány úgy tervezi, hogy a vasut a jövő 1903. évtől kezdve az új tervezet alapján működjen. A szervezésben szó van arról is, hogy az országban öt vasutigazgatóságot állítanak fel. Az új tervezet alapján természetesen javulni fog a tisztviselők helyzete is. Az előléptetés gyorsabb lesz és magasabb lesz a tisztviselők fizetése is. A fizetésemelés már 1903. évi január 1-én lép életbe. Az új tervezet szerint *hat fizetési osztály lesz*. Minden fizetési osztálynak 3—3 fokozata lesz s meg lesz állapítva az az idő is, a mely után az egyes tisztviselők előlépnek. Az államvasutak ujjászervezésére vonatkozó tervezetet a kereskedelmi miniszter legközelebb leküldi az államvasutak igazgatóságához véleményezés végett.

— **A Budapesti Közlöny ideiglenes szerkesztője.** A *Budapesti Közlöny* mai, keddi száma érzelmes, lendületes cikkben bucsuzik el volt szerkesztőjétől: *Vadnay Károlytól*. A hivatalos lap *Vadnay* halála után ma jelent meg először. Hétfőn nem adott kiadást. A vasárnapi számon szerepelt utoljára mint felelős szerkesztő *Vadnay Károly*, a mai számon már mint ideiglenes felelős szerkesztő dr. *Ladik Gusztáv* van megnevezve, aki belügyminiszteri titkár és az országos törvénytár szerkesztője.

— **A közműhely ellen.** A *Győri Hírlap* írja: A *győri* ipartestület csizmadia-ipari szakosztálya ma délután *Hittner József* elnöke alatt tartott ülésében a csizmadia-közműhely kérdéssel foglalkozott. A szakosztály egyhangulag kimondta, hogy ennek a szakipárnak mai elcsüggedt, kimerült helyzetében a *közműhely terve megkésett*. A szakosztály véleményét azzal a hozzáadással jutatta illetékes helyre, hogy az iparügyi kormány az *adókulcs méltányos rendezésével* és egyéb segítséggel támogassa a kisiparost, továbbá a csizmaáruk számára *piac-szerzésre ügynökségeket* létesítsen, mert a kézi erővel készített csizmakat nem képesek eladni a kisiparosok. Itt említjük meg, hogy Aradváros tanácsa hétfőn foglalkozott a közműhely ügyében kiküldött bizottság jelentésével. A tanács a javaslatot, melyet annak idején részletesen ismertettünk, a *jogügyi bizottsághoz* tette át.

— **Radu Demeter** — nagyváradi püspök. Néhány héttel ezelőtt közöltük, hogy a nagyváradi román szertartású kath. püspöki szék betöltésénél kombinációban volt *Radu Demeter* lugosi püspök is. Most, mint megbízható forrásból értesülünk, a kultuszminiszteriumban minden előkészületet megtettek arra, hogy *Radu Demeter* legközelebb kinevezzék nagyváradi püspöknek. A lugosi püspöki széket *Hosszu László balasszályi kanokkai* őrlik be. *Radu Demeter*nek nagyváradi püspökké leendő kinevezésének a híre a románok között is mindenütt nagy meglepetést keltett. *Radu Demeter* kiváló ember s jó hazafi s így az a körülmény, hogy a leggazdagabb román püspökség az ő kezébe kerül, a lugosi püspökség élén kifejtett munkássága után ítélve, a magyarságot csak megnyugtathatja.

— **Az écskai botrány.** Az écskai botrány — melyről mai lapunkban részletesen megemlékeztünk — még szombaton este folytatása volt Nagybecskerekön. *Messinger Károly* dr. megsértett segédei, *Szekesán János* és *Tasnády Endre* ugyanis provokálták *Wahrman* Ernő drt., aki a kihívást elfogadta. A párbaj szombaton este 6 órakor ment végbe a Torontáli Atletikai Klub bégaparti tornacsarnokában. A felek segédei első vérben és kis bandázsban állapotok meg. A sorshuzásnál *Tasnády Endre* neve került ki elsőnek, aki rövid összecsapás után *bal lapockáján* sebesítette meg ellenfelét. A vékony penge az erős lendülettel áthajlott a vállon s így történt a sebesülés. *Szekesán János tizenhatszor csapott össze ellenfelével* s az utolsó mérkőzésnél *Wahrman dr. homlokának bal*

részen egy négy centiméternyi, csontig érő sebet hasított. A felek kibékültek.

— **Kedélyes adókievető-bizottság.** A „P. N.” írja ily címen a következő épületes történetet: A Lipótvárosban most javában emelik az adót. A kik értenek az adókievetéshez, azok azt állítják, hogy a derék adókievetők, tekintettel az ipari és kereskedelmi pangásra, most csak *husz százalékkal* emelik az adót. De még ez hagyján, ha egyszer azon a fölemelt adón rajta van a pénzügyminiszter magyar királyi jóváhagyása. Az adófizető polgár savanyu arcot vág és fizet, mint a köles. A mit azonban most a lipótvárosi adókievető bizottság csinál, azt aligha fogja elismeréssel honorálni a pénzügyminiszter. A lipótvárosi adókievető bizottság ugyanis *elment nyaralni* s most a póttagok emelik az adót. A bizottság elnökévé annak idején *Vuk Lajost* nevezte ki a pénzügyminiszter, helyettesévé pedig megtette *Pozsonyi Aladárt*. Az első héten *Vuk Lajos* kijelentette, hogy őt hívja a felesége — és elment nyaralni. Az elnöki tisztelet átvette tőle *Pozsonyi*. A második héten aztán *Pozsonyi* is elutazott nyaralni. Akkor a pénzügyigazgatóság *Birnbaum* Imrét tette meg az adókievető-bizottság elnökévé. Egy darabig vígan emelték az V. kerület adóját, akkor aztán egyet gondolt *Birnbaum* is és elment ő is a másik két lársa után nyaralni. Menten követték a jó példát *dr. Brüll Mór* és *Widder Mór*, az adókievető-bizottság tagjai. Akkor már csak a két póttag maradt Budapesten. De a póttagok nem vették el a fejüket. *Adler Sándor* póttag kölcsönkért egy másik adókievető-bizottságtól egy póttagot; önmagát megtette elnöknek s most három póttag emeli az adót a Lipótvárosban, mert a tulajdonképeni adókievető-bizottság elment nyaralni. A dologból előreláthatólag érdekes komplikációk fognak támadni. Az adókievető-bizottság elnökét ugyanis csak a pénzügyminiszternek, vagy pénzügyigazgatásának van joga kinevezni. Mivel pedig *Adler Sándort* nem nevezte ki a pénzügyminiszter elnökévé, ennél fogva a póttadókievető-bizottság működése törvényellenes. Mint halljuk, az ötödik kerületi polgárok óvást akarnak emelni a fölemelt adó-juk ellen, azzal a megokolással, hogy az adókievető-bizottság nyaralni ment és a póttagokból álló bizottság működése önkényes.

— **A kőművesek kérvénye a királyhoz.** *Vajda* Imre kőműves-segédet az aradi rendőrség izgató röpirat terjesztéseért, mint ismeretes, harminc napi elzárásra és harminc napi elzárásra változtatható 800 korona pénzbírságra ítélte. *Vajda* a büntetésbe belenyugodott s már meg is kezdte fogságát. Mikor kőműves társai tudomást szereztek a dolgról, felebezésre akarták bírni *Vajdát*, de már nem lehetett, miután az ítélet jogerőssé vált. Erre *Radó Károly* dr. ügyvéd útján *kegyelmi kérvényt* menesztettek az elítélt érdekében a királyhoz.

— **Bolcas Lucian visszatérése.** *Bolcas* Lucian, a hírhedt román izgató, aki a nagyváradi jogakadémia ifjúsága között, valamint a diák-kongresszusokon nagy botrányokat idézett elő, a közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg kitiltotta Magyarországon összes iskoláiból. *Bolcas* külföldre ment és attól fogva onnan hazudozta tele a világot. Ugy látszik azonban, hogy odakünn még sem sikerült a boldogulása, amennyiben a napokban visszaérkezett Nagyváradra, hogy ott keresse meg kenyerét. Remélhető, hogy a tapasztalatok elvették kedvét a további izgágaságtól.

— **Halálozás.** *Messer* Salamon köztisztviselő állott régi kereskedő és háztutajdonos, mint részvétellel értesülünk. Aradon 79 éves korában elhunyt. Halálát rokonain kívül igen sokan gyászolják. Temetése szerdán délután öt órakor megy végbe a Csernovics Péter-utca 27. számú házból.

— **Az utolsó gyakorlat.** Egy honvédbaka öngyilkosságának hírére adja margittai tudósítónk. A Székelyhídon koncentrált 4. honvédszázalag zilahai zászlóaljja, mely a gyakorlatokat befejezte, hazafelé való útjában az éjszaka Margittán táborozott. A 16. század egyik közlegénye: *Picsi Sándor*, *aradmegyei* illetőségű fiú, szállásán agyonlőtte magát. Alvó társai a fegyverdörrenésre felriadtak, de a szerencsét-

len honvéden nem tudtak segíteni. Néhány pernyi kínlódás után meghalt. Végzetes tette nek oka eddig ismeretlen.

— **Aggok menháza Lippán.** *Lippáról* írják, hogy *dr. Spéth Károly* prelátus-kanonok, a csanádi egyházmegye nesztorja. Nyolcvanadik születés napja alkalmából egy Lippán, mint szülőhelyén emelendő aggok menháza javára *huszezer koronás alapítványt* tett. Szülőhelye úgy óhajtja háláját ezzel szemben leróni, hogy az egyházmegye nesztorát és Lippának jeles szülöttjét *diszpolgárrá* fogja megválasztani.

— **Idill a gyógyteremben.** Ezt a kis apróságot, mely egészen jól beleillenek va'ami francia bohózatba, egy balatonmelléki magyar fürdőből írják nekünk. A gyógyteremben egy csinos budapesti ügyvédné zongorázott, aféle szabadon beszélő, jukker asszony, aki sokkal rosszabbnak tünteti fel magát, mint amilyen. A háta mögött egy fiatal építész lapozta a kótát, s kettejükön kívül — fürdőhelyen mindenki alszik ebédután — senki sem volt a teremben. Az építész, nem hiába, hogy tulságos volt a kísértés, a kótalapozás közben közelebb hajolt a kelleltnél az ügyvédnéhez s meg akarta csókolni a bluzból kifehérülő fehér vállat. De nem igen mehetett tovább a kísérletezésnél, mert a szép asszony oly tisztességes pofont adott neki, hogy rögtön elment a kedve a kaland folytatásáról. Az affér itt be is lett volna fejezve, ha körülbelül tíz nap múlva a férj meg nem érkezik a fürdőbe. A vendéglő teraszán a házaspár együtt vacsorázott az építészszel, s elképzelhető a fiatal ember zavara, amikor a csemegénél az asszony hirtelen így szólott:

— Na tudja, ilyenkor el se lehet hinni magáról, hogy olyan örülden temperamentos is tud lenni. A minap, a mikor a vállamat oly szemtelenül meg akarta csókolni, egészen megrémültem, úgy forgatta a szemét . . .

Az építész majd hogy le nem ajult a székről, a férj pedig, aki éppen egy darabka sajtot vágott magának, nyugodtan ezt mondta;

— Igaz ez?

— Igaz, válaszolt a fiatal ember sápadtan, miközben kissé remegve fölállott a helyéből. Es ha úgy tetszik, hát készséggel rendelkezésemre állok . . .

— Már mint, hogy meg akarsz verekedni velem? szölt a férj mosolyogva. Vedd tudomásul kedves karátom, hogy én is szívesen meg akarnám csókolni a feleségemet, ha véletlenül nem volnék a férje. Ezzel csak azt bizonyítod, hogy jó az izlésed. Ne lovagiaskodj hát, hanem koccints velem.

Összetűtötték a poharukat és az ügy ezzel közmegelegedésre el volt intézve.

— **A magyar női szépség diadala.** Bécsből írják: Anna nap alkalmából Bécsben nagy ünnepségeket rendeztek, mely szokás szerint szépségversennyel végződött. Az első díjat 1158 szavazattal magyar leány nyerte meg. Az illető *Szakolczay* Lea kisasszony, a császári jubileum-színház tagja, huszonkét szótöbbséggel győzött *Trapp* Anna felett, aki most a második díjat nyerte, tavaly pedig a legelső volt.

— **Holttest a Marosban.** Megirtuk, hogy *Opreán* Péter aradi ácssegéd vasárnap délután fürdés közben a Marosba fult. Holttestét ma délután fél három órakor fogták ki az Uj-Amerika nevű mulatóhely közelében.

— **Atutazó románok.** Tegnap este Bukarestből 70 román zsidó érkezett a budapesti keleti pályaudvarra. *Gerrich* rendőrfelügyelő nyomban intézkedett, hogy a románok Budapesten ne telepedhessenek meg. A románok még az éjszaka tovább utaztak. Végcéljuk: Amerika.

— **A behűtött holttest.** Egy bácskai városban történt az alábbi hihetetlenül hangzó eset: Egy jómódú földmivelő házában mulatságra készültek. Előre örült neki aggja, fiatalja. A vén nagyapó azonban elkövette azt a figyelmetlenséget, hogy a mulatság előestéjén meghalt. A táncoskedvő leányok meg a család tanácskozássra gyűltek össze, hogy mit csináljanak. Ha kitudódik, hogy halott van a házban, senki se jön el a dáridóra. Eltitkolták tehát az öreg

halálát és éjjel levitték a jégverembe. Két napig tartott a dáridó. Mikor aztán véget ért a mulatság, felhozták a megdermedt tetemet. A vig család egyszerre szomorúvá változott és könyes szemekkel mesélte a szomszédoknak, hogy épp most halt meg az öreg apó. A halottkém azonban rájött a turpiságra és a jószívű családfőt meg fogják büntetni.

— **Párbaj a tavon.** Luzernből írják: A vierwaldstetteni tavon érdekes párbaj történt. Egy amerikai fiatal ültetvényes összekapott vetélytársával, egy fiatal franciával. Mind a ketten ugyanazt a szép francia lányt szerették. A tüzesvérű braziliai dühében borospalackot vágott ellenfele fejéhez. Ebből támadt aztán a különös lefolyású párbaj. A felek és segédek csolnakra ülve, beveztek a vierwaldstetteni tó közepére, ahol husz méternyi távolságban négy golyót váltottak egymással. A párbaj a francia udvarló könnyű sebesülésével végződött.

— **Öngyilkosság — a szakértői könyvek miatt.** Budapesti tudósítónk jelenti a következő, különös öngyilkosságot: *Hell* Ferenc esztergomi születésű 62 éves törvényszéki szakértő ma délelőtt Arany János 16. számú lakásán felakasztotta magát. Amire észrevették, meghalt. Levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy több olyan könyve veszett el, amelyekben fontos törvényszéki szakvéleményei vannak feljegyezve. Ezeket a törvényszékhez kellett volna benyújtania. Miután azonban ez adatokat nem tudja újból megszerezni, öngyilkossá lesz.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Temesvárról jelenti: Folya községben a csendőrség *Friedrich* jómódú parasztnál 63 hamis huszkoronás bankjegyet lefoglalt. Több parasztot hamisítás miatt elfogtak. Az ügyészség folytatja a vizsgálatot.

— **Rémregény Rigóék miatt.** Külföldi lapokban rémes és regényes történetet olvasunk, melyben Rigóék igen fontos szerepet játszanak. Az eset hősnőjét szoros baráti viszony fűzte *Rigó* Jancsihoz és *Ward* Klárához, a szép Chimay hercegnőhöz. *John Hanley* és felesége, dugdazdug amerikai pár. Párisban lakott és mint földijükkel, szívesen közlekedtek *Chimay* hercegnővel. De csak addig, míg a hercegnő meg nem szökött a magyar cigányprimással. Ez időtől kezdve *Hanley* szigorúan megtiltotta feleségének a *Ward* Klárával való barátkozást. *Hanley*né férje tiltakozása ellenére gyakran találkoztak a párjával. Egy ízben, midőn a férj elutazott *London*ba, vidám társaság dorbézolt *Hanley*nél, köztük a Rigó-pár is. Éj idején, hangos vigaság közepette, megérkezett a férj. Szörnyű haragra lobbant és sorra kidobta a vendégeit. Feleségét pedig úgy arculütötte, hogy eszméletlenül bukott a földre. A verekedés alatt *Rigó* Jancsi is megsebesült. A feldühödött férj a fejéhez röpitett egy vizes kancsót. A mulató sereg természetesen gyorsan szétoszlott. A *Hanley*-pár pedig másnap nyomtalanul eltűnt. Négy ország rendőrsége kutatott utánuk eredménytelenül, míg végre a véletlen Spanyolországba nyomukra vezetett. Valladoliban, a lakosok egy idő óta fojtott lármát hallottak az erdei lak felől. A kis házikót nem régen vette meg egy gazdag amerikai, de sem ő, sem hozzátartozói soha nem hagyták el a ház kapuját. A gyakori segélykérő kérések a rendőrség figyelmét is felkeltették. Egy éjjel behatoltak az erdőszélbe. Épp abban a pillanatban léptek a szobába, mikor egy elzúllott férfialak egy asszonyt ütlegelt. Kitűnt, hogy az illető *John Hanley*, aki feleségét zár alatt tartotta és folytonosan kizozta. Mikor a rendőrség tudtukra adta, hogy mindkettőjüket elviszik. *Hanley* villámgyors mozdulattal leszurta a feleségét s aztán, mielőtt megakadályozhatták volna, a saját szívébe döfte.

— **Király és a ballerina.** Egy német folyóiratban felette érdekes visszaemlékezéseket közöl egy öreg diplomata, aki a múlt század derekán *I. Lajos* bajor király udvarában élt, vagyis abban az időben, a mikor Bajorországban tulajdonképen egy híres szép táncosnő, *Lola Montez* uralkodott szeszélyes asszonyi kegyetlenséggel. *Lola Montez*zel most sűrűn foglalkoznak a lapok s így a diplomata följegyzései igen aktuálisak. Legérdekesebb az a része az emlékeknek, amely elmondja, miként ismerkedett meg *Lajos* király a ballerínával? *Lola Montez*

Münchenbe utazott, hogy az udvari színházban bemutatassa a művészetét. De visszautasították, azt adván okul, hogy a kisasszony híre egy kissé — *erkölcstelen*. A végig sértett ballerina rögtön kocsiba ült és egyenesen a király palotájába hajtatott. Az omeletig fel is jutott, de ott egy előszobában utját állották.

— Be akarok menni a királyhoz!

— Tessék kihallgatásra jelentkezni s ha meghívják, bebocsátom.

A diva dühös lett és oly hangosan feleselt a tisztel, hogy a zaj eljutott a király kabinetjéhez, aki kiküldötte a kamarását, hogy megtudja a zenebona okát. A diva vakmerősége kíváncsivá tette s megparancsolta, hogy bocsássák be. Búszkén, dacosan állt a király elé a szépséges leány, a kinek elegáns megjelenése az első pillanatban hatott a királyra.

— Hát ön az a híres szépség, kisasszony? ... És csakugyan oly szép a termete, mint mondják? — kérdezte a király.

Lola Montez felelet helyett felkapta a király irásztalán fekvő ollót és — felvágta a korzettjét ... A másik percben a saját szemével ítéltetett a király.

Egy óránál tovább tartott a kihallgatás és másnap Lola Montez — táncolt az udvari színházban. Egész este nem vette le róla a király a látszóvét, sőt a felvonások között le is ment hozzá az öltözőbe. Ettől fogva Lola Montez volt a korlátlan hatalom Bajorországban, aki a Pompadourok módjára magához ragadta csakhamar az uralkodás gyepelét. Forradalomnak kellett őt elűznie az országból s vesztesége fölött a király sohasem tudott megvigasztalódni.

— **Aratók sztrájkja Galiciában.** Napok óta veszedelmes sztrájk jelenségek mutatkoznak Galiciában. Mint Lembergől táviratozzák, a mezői munkások sztrájkja, mely néhány nap előtt tört ki, különösen a keletgalicai járásokban terjed. A köz- és magánbiztonság veszélyeztetve van. A sztrájkolók ismételt erőszakkal megakadályozták a munkában dolgozó munkásokat, megtámadták és megsebesítették a közbelépő csendőröket, megsemmisítették a vetéseket és megtámadták a majorokat. A csendőrök ismételt kénytelenek voltak fegyverüket használni. Néhány paraszt megsebesült, több csavargót és izgatót letartóztattak. Sok helyen katonai segílyt vettek igénybe.

— **A Telléry-cég csődben.** A híres magyar világcég, Telléry J. S. es társai, melynek telepe Bombayban van, csődbe került. Ezt a rossz hírt már régebben terjesztették kereskedő hazánkfíáról, a világsajtó nagy része közölte is, de akkor rosszakaratu rágalomnak mondták. Most azonban Bombayból „igen előkelő és szavahihető helyről” kapja egy estilap azt a hírt, hogy Telléry J. S. e hónap 2-án kénytelen volt a fizetéseit beszüntetni. A bírósági tárgyalás november 19-én lesz. Ez különben még nem jelenti azt, hogy Telléry tönkrement ember, mert az aktívák körülbelül 2.800.000 rupiát — egy rupia 1 korona 60 fillér — a passzívák pedig kevesebbet, 2.400.000 rupiát tesznek ki. Telléry a maga hibáján kívül jutott válságba. Két kliense ugyanis, a patialai és dolfuri maharadza a múlt évben hirtelen meghalt s minthogy a hagyaték eljáráss rendkívül sokáig elhúzódott, Telléry nem tudta behajtani másfél millió rupiányi követelését. — Abból egy szó se igaz, — hogy Telléryt az indiai kormány körözi. A híres magyar kereskedő most is Bombayban él jó egészségben, egyelőre el sem utazik onnan s reméli, hogy ügyeit rendezheti s hitelezőit kielégíti. Az erősakaratu ember elülről akarja kezdeni azután a vagyonszerzést.

— **Katona-zene.** Holnap, szerdán este 8 órától 11 óráig a Baross-parki kioszkban katonazene lesz.

— **Bizalommal kell cipőt vásárolni Aradon** a Szabadságtérén: Porter Vilmos Nagy Áruházában, mely kizárólag kézi gyártmányt tart s azt oly jutányosan adja, hogy a közönség különös előszeretettel keresi fel az áruházat. — Minden vevő a közkedvelt fényképedvezményt is igénybe veheti, mivel még a legcsekélyebb

bevásárlásról is fénykép-bont állit ki az áruház, s mire a bevásárlások 8-szesen 10 koronát esznek ki, teljesen ingyen kap minden vevő saját arcképe után egy életnagyságu 65 centiméter magas fényképet, csupán a papírkeretért térítendő meg 3 korona. Egy fényképen több személy is nagyítható.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősgel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Szökevény szerelmesek.

(Mire jó a telefon?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, július 29.

Egy szeghalmi fogadónak nem mindennapi vendéget vitt a körösladányi vicinárius. Egy egész fiatal párocska szállt meg ott minap délelőtt. A férfi, mintegy tizennyolc esztendő sápadt legényke; a bajusza ütődő félben, a szemében valami emésztő láng lobogott. A hölgy, édes babaorcáju bakfis, talán ha tizenhat éves, a viganója éppen a térden alul, a csöpp kis szája minden percben sirásra álló. Mikor megérkeztek a fogadóba, bezárkóztak a fiatalok, s egész délig iddogáltak szép kettesével meghitt magányukban. Azután leveleket irtak, felette igen érzékeny bucsut véve a cudar világtól, mely gyalázatosan utját állja két egymásért epedő sziv egyesülésének.

Es a leveleket elvitték a postára. Kar-karban tették meg az utat. Az utca népe megbámulta az egymáshoz igen illő szép párocskát. Megbámulta azonban még valaki: Egy rosszakaratu ismerője az ifju Don Juannak, aki egyenesen a telefonhoz szaladt, s fel csöngette a szerelmes szeladon édes apját a szomszéd faluban.

— Halló! öregem, nagy ujságot mondok! Bus hang feleit!

— Legalább jó ujságot mondanál. Képzeld a fiam ...

— Halló, halló, éppen arról akarok hírt adni. Egy óra mulva vidéki kocszi dörgött be a fogadó udvarába. Két öregedő idegen szállt ki belőle. A pincérrel néhány szót váltottak, aztán a fiatal pár szobája felé vették az utat. A szobából cigánynóta hallatszott:

Kalapom szememre vágom,
Mellette hervad virágom.

Rakedtes, szomorú bariton adta a muzsika kíséretét. A cigány húzta szívesen, egy egy pohár csengett közbe vidáman. Az ajtó, mely be volt zárva, kopogtak:

— Ki az?

— Nyissák ki!

A hang ismerős volt. A lányka rémülten sikoltott, az ifju gentleman pedig holthatványan támolgott az ajtó felé. A két idegen lépett be. Nagy ijedelem támadt. Az öregebb ur, akit a kisasszonyka zokogva édes, aranyos apjának szólított, egyenesen az urfinak rontott és és a botját emelte rája. A fiatal ur se volt rest és a revolverét rántotta elő:

— Hozzám ne nyuljon az ur! A lányát meg magamat akartam vele kivégezni, de belövöm az urba mind a hat golyót!

A fenyegetés nem riasztotta meg a felháborodott apát, aki társával együtt, aki a legényke atyja vala, irgalmatlanul helybenhagyta a szerelmes párocskát. A kisasszonyt sem kímélték a csunya bácsik, nem bizony, de a java rész mégis csak a férfinak jutott, szegénynek, aki zokogva, szent esküvel fogadta a csata után, hogy a kisasszonyt többé soha nem fogja megszőktetni. És az uton még szigorubb esküvel erősítette, hogy becsület dolgában nem esett csorba.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ „Társ kerestetik.” Egy budapesti napilapban a múlt évben a következő kishirdetés jelent meg: „Társat keresek egy jól jövedelmező üzlethez. Az illetőnek ügyes lakatosnak kell lennie.” Frey József lakatos olvasván ezt a kis hirdetést, jelentkezett a kiadóhivatalban ahol megtudta, hogy a hirdető Halpern Mózes Áron, aki a Dembinszky-utca 5. szám alatt levő kávéházban található. A lakatos még aznap felkereste Halpernt, aki megsugta neki, hogy a jövedelmező üzlet egy *betörés*, amelyet a Károly körút 3. számú házban, az Olajipar részvénytársaság irodájában kellene elkövetni. A lakatos azért kereste, mert ő győzge ahhoz, hogy vasszekrényt furjon. Frey szinteg bement a tervbe, a kávéházból azonban egyenesen a rendőrségre sietett, s feljelentette Halpernt. A rendőrségnél azt tanácsolták neki, hogy folytassa továbbra is a szinteg cinkösséget s csalja lépre a betörőt. Január 5-én estére állapították meg a betörést. Halpern besurrant a házba, Frey pedig vitte utána a szerszámokat. Mikor Halpern az irodába lépett, hirtelen előreléptek az elrejtőzött detektívek és letartóztatták. A budapesti büntetőtörvényszék elítélte hat hónapi börtönre, mit a tábla is megerősített. A kir. Kuria szüneti tanácsa ma, Zsigmondovits Mihály bíró előadása alapján, az ítélet ellen beadott semmiségi panaszt elutasította.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. A. Kákova. Merényletet nem látunk a versekben a magyar líra iránt, helyenkint egy-egy egyes sor is megcsendül benne, de a közlésre még sem születtek. Az egyik verset különösen diszkvalifikálja ez a pár sor:

Mint bujdosó hazája földjét, —
S az óceán az ég köröndjét
A csillagok százezrével.

Köröndje csak a budapesti Andrássy-utnak volt, de már onnan is elsöpörte a magyar nyelvész géniusza.

P. A. Rohics. Későn kaptuk. Ma már leközltek a budapesti lapok.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, július 29.

A gondviselés talán kárpótlásul adja gazdáinknak a legjobb időt: hordani és cséplési munkájokra, az évben egymást követő kellemtelenségeikért.

Környékünk előnyös eredményt tüntet fel az idei aratásról. Mennyiség tekintetében jóval fölülmulja az előbbi éveket, de minőségben ez nem mondható, mert a buza sárgás színe mellett 80, sőt 82 fajsúlyt is elér, dacára hogy a jó acéios buzáknak hiányzanak.

Közepes behozatal mellett elkelt 3—400 métermázsa uj buza, néhány száz métermázsa ó buza, rozs és árpa is került forgalomba.

A kereslet jobb, noha az árak nyomottak és folytonos csökkenések vannak kilátásban.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

O-buza I-ső minőségű 7.00—7.10.
Uj-buza I-ső minőségű 6.10—6.30.
Uj-buza közép 6.00.
O tengeri 4.70—4.75.
Uj-rozs 5.10—5.30.
Uj-árpa 4.30—4.50.
O zab névleges jegyzés 6.20—6.50.
Az irányzat lanyha.

== **Franciaország termése.** Párisból táviratozzák: A „Figaro” által körözött kérdésekre érkezett válaszok alapján a lap közli, hogy a francia gabona-aratás eredménye 182 millió hektoliterre fog rugni, 128 millió hektoliter fogyasztási szükséglet mellett. A borszüret 40 millió hektolitert, azaz egy harmadrésszel kevesebbet fog eredményezni, mint tavaly, de azért a szükségletet fedezni fogja.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 29.

Déltőzsde. A buszárnyalat nagy, a vételkedv gyöngye. Lányha irányzat mellett 14,000 méterárzaa került forgalomba, 10—20 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek bágyadtak. Időjárás szép.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	6.64—6.65
Rozs októberre	5.76—5.77
Zab októberre	5.25—5.26
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	4.63—4.64
Tengeri 1903. májusra	4.81—4.82
Repce augusztusra	10.25—10.35

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	6.64—6.65
Rozs októberre	5.77—5.78
Zab októberre	5.28—5.29
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	4.67—4.69
Tengeri 1903. májusra	4.83—4.84
Repce augusztusra	10.30—10.35

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	679.25
Magyar hitelrészvény	711.—
Lezámitolóbank részvény	460.75
Rima-Murányi vasúti részvény	494.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	702.25
Köszti vasút	621.—
Városló villamos vasút részvény	310.50

Szeszüzlet.

— Július 29. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szécsényi mosók 12:30—13—korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban 103—5 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 112—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 110—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 110—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül sulyban 111—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Szertésüzlet: Július 28. napján volt készlet 44,961 darab, július 27. napján főlhajtatott 1187 darab, július 27. napján elszállított 362 darab, július 28. napján maradt készlet 45,786 darab. Üzlet: Változatlan.

NAPIREND.

Július 30. Szerda. Róm. kath. naptár: Abdon vértanú. — Protestáns naptár: Judit. — Görög-keleti naptár (július 17.): Marina. — A nap két 4 óra 20 perckor, nyugszik 7 óra 20 perckor. — A hold két délelőtt, nyugszik 3 óra 4 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett előterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, elvélve csapadék, zivatarok.

Július 30. Az új-aradi műkedvelő fiatalok hangversenye délután 4 órakor (Városház.)

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Irtá: Hardy I. D.

[37]

(Folytatás.)

TIZENHARMADIK FEJEZET.

Annak a látható örömmek és megelégedett-ségnek ellenére is, melylyel Percivalék George eljegyzését fogadták, voltak sokan, kiknek az volt a véleménye, hogy ez az esemény vagy csapás Rayre és anyjára, mert ezzel Raynek az a reménye, hogy a Carlton-vagyongykor rá fog szállani, a minimumra olvadt össze. Ray maga és az anyja persze nem is sejtették, hogy vannak emberek, kik így itélik meg a dolgot. Ha Ray egyáltalán irigykedett valamiért Georgera, annak okacsak az volt, hogy a bátyja elég

okos volt olyan asszonyba szeretni bele, akit feleségül is vehetett. A menyasszony nagyon meg lehetett elégedve azzal a fogadtatással, melyben véglegesen családjánál részesült, hamarosan igen nagy barátságra lépett e család minden egyes tagjával, ami George boldogságát, ha ez egyáltalán lehetséges volt, még csak fokozta.

Mikor a jegyespár egy nap megint ellátogatott Percivalékhoz, később pedig Gertruddal együtt egy társas-estére ment. Kitty élénken szolt:

— George igazán szerencsésnek mondhatja magát, hogy ilyen bájos felesége lesz.

— No igen, — felelt Percivalné egykedvűen, — de May is térdenállva adhat hálát az Istennek, hogy olyan férjet kapott, mint George.

— Ejnye, ha George leendő felesége térdenállva mondhat köszönetet az Istennek, — nevetett Kitty, — akkor a te véleményed szerint Aya néni, Ray leendő feleségének egészen arccal kell borulnia a földre!

Mindnyájan nevettek, főképpen pedig Ray de Percivalné nem zavartatta magát ez által, hanem megmaradt állítása mellett, hogy minden asszony hálát adhat az Istennek, ha olyan derék férjet kap, mint George. Aztán Ray felé fordult s félig sóhajtván kérdezte tőle, hogy nem gondol-e még arra, hogy asszonyt hozzon a házhoz.

— Hm... csakugyan kedve volna erre, anyám? — tudakolta Ray.

— Miért ne, ha te is megtalálod a házasságban boldogságot, Ray

— Hm, sok embert ismerek, aki a házasság által éppen nem lett boldoggá — felelt Ray bölcsen. — Minden attól függ, hogy az ember jó asszonyra találjon.

— S te még nem találtál egyre sem?

— Bizzál bennem anyám, hogy amint megtalálom azt a ki hozzám illik, két kézzel kapok rajta, — felelt Ray nevetve. Percivalné nem tudta, hogy ez a nevetés milyen erőltetett.

Fitzalanpé még mindig Quebecben volt; irt a férjének, hogy a nagybátyja még mindig élet-halál közt lebeg s nem akarta őt elereszteni — azt állítja, hogy az ő ápolásától felgyógyul. Az orvos erre azt felelte, hogy akkor csak maradjon ott mindaddig, a meddig csak hasznára lehet a betegnek. Természetesen ő érzi a hiányát, de belátja, hogy a nagybátyja iránti kötelessége az első; azt is írta az orvos, hogy néhány új beteget is szerzett, köztük valami Bertram urat, aki barátja volt az elhunyt lord Riverknek s az egész Rocksly-családdal szoros viszonyban van.

Mikor ebben az esztendőben a szokatlanul kemény tél beköszöntött, lady May hörgő hurutot kapott, mely semmiképen sem akart teljesen elmúlni. George azt javasolta menyasszonyának, hogy január helyett tartsák meg az esküvőt most mindjárt novemberben s aztán utazzanak el a Riveriára, ahol a köhögés bizonyára el fog múlni, de lady May erről nem akart hallani sem. A kelengyéje januárra volt megrendelve s ha a szabó elsietné a dolgot, az ártana a ruhák szépségének. Az orvos különben is kijelentette, hogy teljesen elégséges, ha Angolországban változtat levegőt, mert a köhögés inkább ideges természetű. Lady May rajongott a Holminster grófság Meriton városában levő Quisisana-intézetért; a tavalyi tél egy részét itt töltötte el s nagyon jól érezte magát. Rockslyék néhány barátja is ott telepedett meg pár hétre, ezek közt volt Bertram ur is; s mivel Fitzalan orvos több beteget szintén a Quisisana villában vett téli lakást, maga az orvos is elhatározta, hogy szintén odamegy.

George rögtön a legnagyobb lelkesedéssel fogadta jegyesének a tervét s mivel lady Rocksly nem örömmel vált meg Londontól, Percivalnénak pedig amugy is az volt a szándéka, hogy Kittyvel és Helénnel, kik erősen meg voltak hűlve, pár hetet Meritonban töltsön, minden úgy ment, mint a karikacsapás. Gertrud és Sarolta szívesebben maradtak Londonban, míg Ray eleintén habozott, de aztán megígérte, hogy hosszabb látogatást tesz Meritonban.

Midőn a társaság megérkezett Meritonba, úgy találta, hogy lady May nem használta tulzó színeket a hely leírásánál. A villát északról és keletről meglehetősen magas, fenyvessel benőtt hegyek körítették, míg nyugat felé a talaj sze-

liden ereszkedett alá s délnek napos szép völgygyé lapult el. Pompás, nagykiterjedésű kertek öveztek a villát; a sport minden neme számára alkalmas tér is volt előtte s egy kis tavacska. Az olyan betegek számára, kiknek minden kis szélről védekezni kellett, téli kertek voltak, narancsos és fedett sétahely. Az épületben magában volt biliárd szoba, olvasó-terem, zene-szalón, nagyobb mulatságok tartására pedig tánc-terem. Már maga a mozaikkövel kirakott nagy előcsarnok, mely vastag szmirnaszőnyeggel volt fedve és köröskörül kerevetekkel el látva, barátságos, nyájas hatással volt a belépőre. Gyönyörűen festett ablakok kellemos félhomályt árasztottak. A csarnokra következő udvar üveggel volt fedve s a közepén vízmedence volt szökőküttal és aranyhalakkal; a medencét virágágyak vették körül, exotikus növényekkel és a bokrok gyönyörű csoportozatot képeztek körülé.

A látogatók száma idők folytán meggyarapodván, a villához két szárny volt építve, ezekből a főépületben levő étterembe csak a parkon átvezető kavicsos utakon át lehetett jutni.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Személyvonat este	8.57
Temevár felé:		Temevár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTTÉR.*

Még csak néhány katonazeneestély a Baross-kioszkban.

Ma szerdán, folyó hó 30-án

este 8 órától kezdve

a Baross-Kioszkban

NAGY

katonai-hangverseny

tartatik válogatott műsorrall.

Belépti-díj személyenként 80 fillér.

Kezdeté este 8 órakor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabcsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Jemplom-utca 3. sz. alatti
czipész-üzletemet
feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Klebalmi-féle gőzfürdő mellett folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagyrabcsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Magy. kir. Államvasutak.

73174—1902. sz.-hoz.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magy. királyi államvasutak műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges kenőpárnák és paszománycikkék szállítására ezennel nyilvános pályázathirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagok feltüntetett ajánlati úrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 78. sz. II. emelet, 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres magy. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbb enyedi évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig a fentemlített szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el:

„Ajánlat 73174—902. számhoz.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 50/0-ka legkésőbb enyedi évi augusztus hó 4-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújthatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi július hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rhauma, köszvény, szívelzsírosodás, vérszegénység, szivbillentyű, nő, üdő és gégebajok, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Magy. kir. Államv. üzlétv. Aradon.

17466—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagyszében állomáson lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdetik.

A bérlet 1903. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi december hó 31-ig.

A bérleti helyiségek a következők: a vendéglős magánlakásul 8 szoba és egy cselédszoba, továbbá az I—II. oszt. étterem, főzőkonyha, tálaló helyiség, éléskamra, valamint e helyiségekhez tartozó folyosó, pincze, padlás, és jégverem. — A III. oszt. váró- és étteremben csak az ételek és italok elárúsítása engedtetik meg, s ezen közös célra szolgáló helyiség fűtése és világítására a vendéglősnek évenként 149 m³ tűzifa, vagy ezzel egyenértékű kőszén és 207 klg. kőolaj fog kiszolgáltatni, míg a többi helyiségek fűtése és világítására a szükséges anyagok önköltségi áron fognak a vendéglősnek kiszolgáltatni.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a nagyszébeni pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt, ajánlatok lepecsételve 1902. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújthatók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz kétszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb I. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi július hó 12.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar kir. Államvasutak.

92198—1902. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyhirdet a bányai állomáson létesítendő magasépitményi munkák végrehajtására.

A létesítendő munkák a következők:

1. Egy négy állásos mozdony-szín tisztító gödrökkel és aknákkal.
2. 8 darab külső tisztító gödör darúakkal.
3. Egy szénraktár.
4. Egy földszintes laktanya épület.
5. Egy emeletes lakóház.
6. Egy anyagszertári épület.
7. Egy munkás árnyékszék.

A tervek, a költségvetések az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapestben, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (VI. kerület, Teréz-körút 56. sz. III. emelet 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi július hó 30-án déli 12 óráig nyújthatók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapestben, VI. kerület Teréz-körút 56. sz. II. emelet 10. ajtó.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújthatók be:

Ajánlat a bányai állomáson létesítendő magasépitményi munkákra.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagy is 1902. évi július hó 29-én délelőtt 12 óráig 3400 korona azaz háromezernégy száz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapestben VI. kerület Andrassy-út 75 sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényel adandók fel.

Budapest, 1902. július hóban

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. Államv. budapest-jobbparti üzletvezetősége.

24628—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Szabadka állomásán az állomási vendéglő üzletére 1903. évi január hó 1-étől számított 3 évi időtartamra, azaz 1905. évi december hó 31-ig leendő bérbeadásairánt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Szabadka állomásán levő vendéglő üzletnek bérbevétele a 24628. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (iparengedély és erkölcsi bizonyítvány) felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 14-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalánál (Budapest, Külső Kerepesi-ut 8 ház) posta útján tértivevény mellett nyújthatók be.

Bánatpénz fejében pedig 600 azaz hatszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi augusztus hó 13-ának déli 12 óráig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizenegy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számítatni.

Szóban lévő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi osztályában (Budapest Külső Kerepesi-ut 8 ház I. emelet 33. ajtó) vagy a budapest jobbparti, (keleti pályaudvar) győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A m. kir. államvasutak fenn tartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, tetszésük szerint szabadon választhassanak.

Megjegyezzük végre, hogy a vendéglő, lakásul szolgáló 8 szoba, konyha és a hozzátartozó mellék-helyiségeket, valamint az I. és II. oszt. éttermeket és ezeknek tartozékait bérli saját költségén tartozik fűteni és világítani, a míg a III ad osztályu ét- és váróterem fűtése és világítása fele részben bérbeadó vasut. fele részben pedig bérli által fog eszközölni.

Budapest, 1902. július hó 3-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronára kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

testéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekre a válasza való köl-
lyeg melléklendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.

Egy modern

ujjonnan épült ház szabad kézből
eladó. — Bővebbet a kiadóhiva-
talban. 1254

Komoly,

magános uriember, egyelőre ismer-
etség céljából levelezésbe óhajt
lépni szellemes, csinos hölgygyel.
Levelek „Komoly“ alatt post res-
tante. 1325

Frissen öntött

kóser libaszir kapható Schwarz
A. üzletében, Szabadság-tér és Si-
monyi-utca sarkán. 1324

Egy erdőőr és egy molnár

alkalmazást nyerhet. Bővebbet Bar-
tosnál, Kazinczy-utca 2. 1321

Urak!

Néhány előkelő pártit tudnék aján-
lani 10 től 200000 korona hozomá-
nyal. Ajánlatokat kérem „Bi-
zalom“ jelige alatt Aradra főposta
postrestante küldeni. Titoktartás
becsületbelileg biztosított. 1322

Nevelő

keresztetik

az első elemi
tanítására,
két fiúhoz,

izraelita vallásu.

Czim: Fürst Simon, Trojás
posta Soborsin. 1326

TELEFON 407

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk
jelzálogkölcsonöket

30%, 38 és 40% évi visszafizetésre (amortisátóra) féléves részletek-
ben, melyekben egy a kamat, mint a tőke törlesztése bentoglattatik.
A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névérték-
ben fizettetnek ki.
A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt
kereső közönséget, hogy úgy mint eddig, továbbra is bizalommal
forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid ki-
szolgálása volt s marad is
A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom
utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet 1025

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Szabizadás, Kónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatásu szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely semmiféle, sem fehéreműt nem piszkít. Használata na-
gyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a láb-
izzadás és a vele járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ára egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Elsőrendű köszerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Hiányos mentőszekrények jutányosan kiegészítetnek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában
Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

A vegyesáru szakmában teljesen jártas ügyes

kereskedő segéd,

ki előbbi állomásain huzamo-
sabb ideig volt alkalmazva,

mielőbbi belépésre

keresztetik.

Ajánlatok

Both Mór

czimen 1323

Soborsinba küldendők.

A magy. kir. Államv. igazgatóság.

68962—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir.
államvasutak menetjegy-nyomdájá-
ban, illetve műhelyeiben 1903. év-
ben, esetleg 1904. és 1905. évek-
ben szükséges festett, hasított bir-
kabőrök, alátét bőrkarikák, bőr-
portárcsák, valamint a Westing-
house-félek tömítéséhez való bőr-
tárcsák szállítására ezennel nyil-
vános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anya-
gokat felülnéző ajánlati űrlap, va-
lamint a szállításra vonatkozó és
az ajánlattételnél kötelező részletes
módozatokat tartalmazó ajánlati
felhívás valamennyi haza keres-
kedelmi és iparkamaránál megte-
kinthető és az alulírott igazgató-
ság anyag- és leltár-beszerzési szak-
osztályánál (Budapest, VI. An-
drássy-ut 78. sz. II. em. 46. ajtó-
szám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, iven-
kint egy koronás m. kir. okmány-
bélyeggel ellátott ajánlatok, a 60
filleres okmánybélyeggel ellátott
és aláírt ajánlati felhívással együtt
lepecsételve legkésőbbben folyó évi
augusztus hó 12-ének déli 12 órá-
jáig a fentemlített szakosztálynál
benyújtandók vagy posta útján oda
küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirat-
tal látandó el: „Ajánlat 68962—902.
számhoz.“

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó
cikkek értékének 5 százaléka leg-
későbbben folyó évi augusztus hó
11-ének déli 12 órájáig a magy.
kir. államvasutak budapesti fő-
pénztáránál, akár készpénzben,
akár állami letétekre alkalmas ér-
tékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később
benyújtott ajánlatok, valamint az
olyanok, melyek nem az előírt
módon tételek, vagy a melyek az
aláírandó ajánlati felhívás nélkül
nyújtatnak be, figyelembe nem
fognak vétetni.

Budapest, 1902. év július hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)